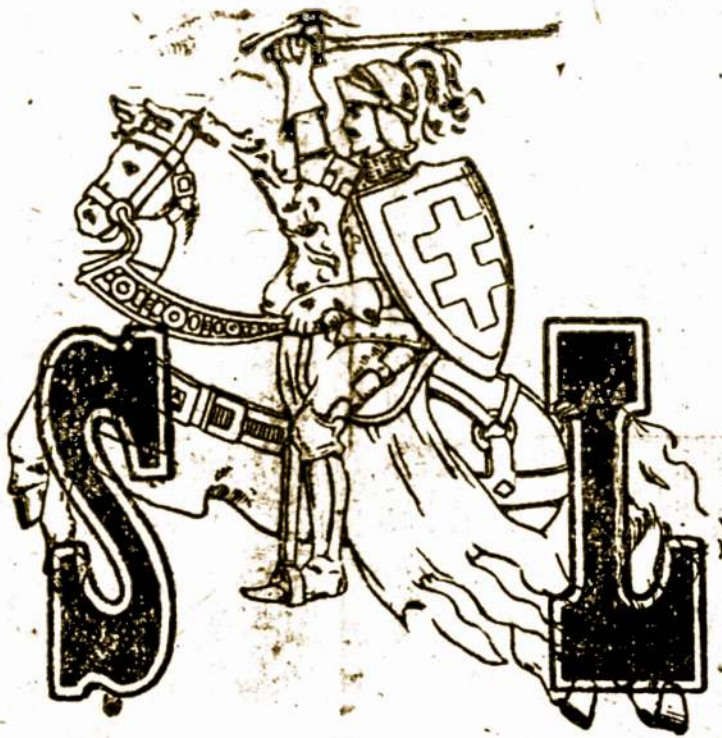

AMERIKOS LIETUVIS

THE LITHUANIAN AMERICAN

No. 18

PHONE PARK 6407.

WORCESTER, MASS., 1 d. Gegužio (May), 1924 m.

KAINA 5-CENTAI.

Vol. X.

LENKIJA MOBILIZUOJA KARIUMENE LIETUVOS UŽPUOLIMUI.

Honduros sukilėliai užmušinėja Suvienytų Valstijų jurininkus. \$30,000 kyšis už degtinės praleidimą. Rusijoje nužudyta 6 finai. Filipinuose išsiveržė vulkanas. Didelė katastrofa Šveicarijoje. Lenkija atšaukia savo reprezentantą Washingtone. Japonijoje geltonas sniegas. Nužudė Ukrainos generola. Išsoko iš orlaivio.

LENKIJA RENGIA SI UŽPULT LIETUVĄ.

Paris, Francuzijoje. Čia gauta iš Lenkijos žinios, jog Lenkija Vilniaus krašte stiprina karišką spėką ir mobilizuoja kariumene. Lenkijos reprezentantas Paryžiuje užklaustas laikraščių reporterių, aiškina, jog Lietuvai gabenant savo kariumene ir kariškus padargus prie okupuotos Lietuvos krašto, Lenkija negali ilgai laukti ir turi rengtis prieš susirėmimą su Lietuvos kariumene, kada ta pradės veržtis atimt Vilniaus kraštą, ir jei prireiks Lenkijai išeit su Lietuva karėn, Lenkijos kariumene greitai atsidurs Klaipėdoje, kur Lenkijai privilegijos bus užtikrintos tada be jokių sąlygų iš Tautų Lygos, ar ambasadorių tarybos.

Sulyg šito gando turėtų but aišku, jog Klaipėdos Lietuvai "atidavimas" Daviso komisijos buvo tik akių mulinimas, tik su tuom tikslu, kad leist Lenkijai pačiai atsiekti tai ko ji geidžia. Ar jai ir pasiseks viskas, ateitis parodys, jei Lenkija išdrįs pakelt savo ginklą prieš Lietuvą.

SUKILĖLIAI UŽMUŠINĖJA S. V. SARGUS.

San Salvador, Pietinėje Amerikoje. Honduros sukilėliai, užpuolę San Salvadore Suvienytų Valstijų jureivių stovyklą, kuriose tie buvo apsistoję kada nuvyko ten apsaugot Suvienytų Valstijų pavaldinius, padegė stovyklą, gi iš orlaiviu mėtomomis bombomis užmušė kelis jureivius (Washingtono apie tai negaunama jokių žinių, gal sukilėliai užgrėbė telegrafo stotį, žinias ne išleidžia).

DIDELĖ EKSPLOZIJĄ KASYKLOSE.

Wheeling, W. Va. Benwood Mill kasyklose, priklausančiose Wheeling Steel kompanijai, susirinkus darbininkams į darbą, ištiko smarki eksplozija, kuri užgriovė visas išėigas ir visi darbininkai, skaitliu 112, likosi gyvais palaidoti. Pasaūkti gaisrininkai ir liuosnoriai galbėtojai, kad išgelbėt nelaimingus darbininkus, į kasyklą įeit negali dėl didelių akmenų sugulimo ir daugybės karštų gazų. Tolimesnės žinios negauta ikišiol.

PREZIDENTAS NEPASIRĀŠO ANT AKTO.

Washington, D. C. Prezidentas Coolidge nepasirašė ant senato perleisto imigracijos akto, kuris uždraudžia japonams ateivystę, ir gražina atgal projektų komisijon, kur bus sušaukta senatorių ir kongresmonų konferencija, idant aktą modifikavus, suteikiant japonams palengvinimus. Prezidentas nemato reikalą biotiis japonų ateivystės, kadangi japonai yra kultūriški žmonės ir iš jų pavojaus nėra.

\$30,000 KYŠIS UŽ DEGTINĘ.

Philadelphia, Pa. Teismo pasibaigė tyrinėjimai jau nuo seniai inesto skunde prieš keturis valdininkus tarpe kurių buvo ir Kentuckės reprezentantas Lagley Tyrinėjimuose liudininkai prirodė, jog 1921 metuose kaltinamos ypatos priėmė nuo tam tikrų agentų kyšį už įleidimą į Philadelphia's viešbučius 140 skrynių su užrubežiu atgabenta degtine. Dalykas dabar eis į teismą, kuris skirs baudą kyšių ėmėjams, arba juos išteisins.

ŽYDAI VISUR TAIKOSI PRIE VSKO.

Moskva, Rusijoje. Kaip visur žydai taikosi prie aplinkybių, taip ir dabartinėje Rusijoje. Poltavos rabinų konferencijoj nutarta kreiptis į valdžią su prašymu leidimo reformuot žydų sinagogas Poltavoj, kad jas suvienijus su rusų naujaja bažnyčia, vadinama "gyvoji bažnyčia", kuri neseniai atskilo nuo stačiatikių bažnyčios. Tuomi rabinai tikisi gaut valdžioje įtekme, o su ta ir paramą žydams.

JAPONIJOS KUNIGAİKŠTIS NEATKELIAUS.

New York, N. Y. Japonijos kunigaikštis, trečiasis karaliaus sunus Naruhiko, kuris dabar važinėja po Europą ir besiantinančioje vasaroje rengėsi atkeliavimui Suvienytas Valstijas, gavęs žinią, jog Suvienytos Valstijos uždaro japonams imigraciją, savo atkeliavimą likvidavo. Tuomi jis išreiškia Suvienytoms Valstijoms savo protstą už pasikėsinimą ant Japonijos emigracijos.

RUSIJOJ NUŽUDYTA ŠEŠI FINALI.

Leningrad, Rusijoje. Augščiausias Rusijos tribunolas pasmerkė sušaudymui šešis finus, kurie atrasta kaltais žvalgyboje ir daryme suokalbų prieš Rusijos valdžią. Kiti šeši finai, kaltinti tame pačiame prasizengime, pasmerkti tapo devyniems mėnesiams kalėjiman. Visi finai veikė kartu su Lenkijos žvalgiais. Sušaudymui pasmerkti tuojaus likosi sušaudyti. Francuzijos priemeras Poinkair telegrafu reikalauja paleidimo iš kalėjimo visų francuzų, kuriuos irgi laukia finų likimas.

FILIPINUOSE IŠSIVERŽĖ VULKANAS.

Manilla Filipinuose. San Dionizo saloje išsiveržė vulkanas, kuris jau nuo septynių mėnesių dumė iš savęs pelenus ir akmenis. Dabar pasirodė ir lava. Gyventojų toje saloje gyvena nedaug, bet visi laimingai iš savo buveinių persikėlė į saugias vietas, tik jiems truksta maisto ir drabužio. Suvienytų Valstijų Raudonasis kryžius siunčia savo pagalbą pabėgėliams, gubernatorių Wood irgi duoda pašėlpą. Pabėgėliai visi persikėlė į Luzon salą ir ten pasilikę kol vulkanas apges.

PASTATĖ LININUI PAMINKLĄ.

Moskva, Rusijoje. Kremliuje, kur pirmiausiai laidota Rusijos šventieji, nukentėję už tikyba dabar pastatyta medinis paminklas neseniai mirusiam Leninui. Prie jo pastatymo darbininkai dirbo dienomis ir naktimis, idant užbaigus jį iki pirmo Gegužio, kad tos dienos iškilmėse jį pašventus ir atidarius komunistų pelgrims kelionę jo atkankymui. Paminklas pusiau medinis, pusiau murytas plytomis: medis nudažytas juodai, plytos raudonai.

NEW YORKAS PAVYDI CHICAGAI VANDENIO.

Washington, D. C. New Yorko legislatura reikalauja federališkos valdžios patart augščiausiam teismui priiverst Chicagos miestą naudoti mažiau vandens iš Michigano ežero, nes, jei ir toliau vanduo iš šio ežero bus Chicago taip aikvojamas kaip ikišiol, tai navigacija

turės apsisot, kadangi šv. Lauryno upė, kuri yra vienatiniu išėjimu į Ontario ir Erie ežerus, pritruks vandens.

KATASTROFA ANT ŠVEICARIJOS GELEŽINKELIO.

Berne, Šveicarijoje. Du greitieji trukiai, bėganti į priešingas puses, vienas iš Zurich, antras iš Milano, netoli Bellinzona susitiko ant to paties kelio, ir susimušė. Griuvėsius nukrausčius atrasta trisdešimtis pasažierų veik visai sudegusių ir daugiau kai 50 sužeistų. Visi nelaimingieji keleiviai yra italai, francuzai, vokiečiai, keliatas anglų ir pora amerikonių.

ŠOKO IŠ ORLAIVIO IR PRAZUVO.

Kassel, Vokietijoje. Otto Linnekogel, orlaivininkas, kuris atsižymėjo vokiškoje orlaivininkystėje 1914 metuose, dabar kilant orlaivyje augštin jis netekęs nervų ištvėrmės, šoko iš orlaivio, kada tas buvo iškilęs 90 pėdų augštin, ir puldamas ant žemės, nusilaužė sprandą. Nugabentas į ligonbutį jis pusės vaalodos bėgyje numirė.

JAPONIJOJ IŠGASTIS DĖL GELTONO SNEGIO.

Tokio, Japonijoje. Visoje šiaurinėje Japonijoje per dvi dieni siautė dargana geltono sniego. Tokia sniego spalva labai išgazdino gyventojus, kurie tarpe savęs aiškino tokią darganą piktų dvasių ant žmonių pasikėsinimu, tik po daugeliu mokslininkų aiškinimų jie kiek nurimo. Sulyg mokslininkų aiškinimo, nebuvo tai tikras sniegas, tik su paprastu sniegu susimaišę geltonos dulkės nuo Gobi kalnų.

LENKIJA ATŠAUKIA SAVO PASIUNTINĮ.

Varšava, Lenkijoje. Pasiuntinis Wladislaw Trobowski, ikišiol atstovavęs Lenkiją Washingtone, tapo atšauktas ir apie pusę Gegužio mėnesio turi apleist savo vietą. Jo vieton bus paskirta vienas iš tarpo Sapiegos ir Domboskio. Trobowski visą savo buvimo laiką neparodė jokio veiklumo užrubežiuose, todėl reikalinga pasiųst kitas, kuris kaip nors Lenkijai uždirbtų.

PASIZADĖJIMAS JUOS IŠGELBĖJO.

New York, N. Y. Ties švento Jono ligonbutiu tapo arštuoti trys vyriškiai, iš Yonkers čia atkeliavę, kuomet susibarę taikėsi prieš peštynių. Statyti jie teismui, teisėjui Garfinkel prižadėjo eit tuojaus bažnycion pasimelst ir todėl teisėjas juos paluosavo nuo baudos. Mat dabar eina "ablavas" vertimui žmonių lankyti bažnyčias, tad prie to ir teisėjas prisidėjo.

PASMERKĖ UKRAINOS GENEROLĄ.

Moskva, Rusijoje. Prie teismą statyta ukrainų vadas generolas Spak, kuris buvo kaltinamas rengime žydų pogromų Ukrainoje ir kurstyme ukrainų prieš komunistų valdžią. Teismas atrado jį kaltu ir pasmerkė sušaudymui, tik jam prižadėjus ištikimybę, nuosprendis likosi pamainytas dešimčia metų kalėjimo. Tikimasi, jog vėliaus ir kalėjimo bauda jam bus sutrumpinta.

VYSKUPAS PROKOPIUS RPIĖS TEISMA.

Ryga, Latvijoje. Maskvoj prieš teismą pastatytas stačiatikių bažnyčios vyskupas Prokopius, kuris yra kaltinamas už šėlpimą generolo Denikino 1919 metuose, ir kurstymą tikinčiųjų neleist rusų valdžiai konfiskuot bažnyčių brangenys 1921 metuose. Kaip vienas taip ir antras primetimas vyskupui skaitoma grovimu valstybės, ir galbut jis liksis skaudžiai nubaustas.

"PANELĖ" AREŠTUOTA UŽ VOGIMĄ ARKLIŲ.

New Rochelle, N. Y. "Panelė" Elena Hays, tarnavusi pas Robertą Menzes, dingo kasžinkur su jo arkliu. Nesulaukiant jos pasirodant, duota žinią kaimų policijai, kuri ją suėmė antrą dieną, bejojancią Bronx linkon. Po \$500 užstato ji palikta iki bylai. Policijai klausinėjant ji prisipažino norėjusi jot į Texas ir todėl bus kaltinama pavogime svetimo arklio.

FRANCUZIJA TURI PINIGŲ.

London, Anglijoje. Francuzija turi pinigų, bet ji nesisukubina mokėt karišką savo skolas Suvienytoms Valstijoms nė Anglijai. Pas-

taromis dienomis į Londono bankas ji atsiuntė 240 skrynių aukso, vertės 250 milijonų frankų. Auksas angliškose bankose bus laikomas kaip rezerva padengimui pirklybos kredito pietinėje Amerikoje. Valstybės skoloms ši suma nebus panaudota.

LOWELLYJ DIDELIS GAISRAS.

Lowell, Mass. Čia ištiko gaisras, kuris sunaikino patį pramonės centrą. Sudegė seniausias teatras, muzikos akademija, Kolombo vyčių namai ir keliatas svarbių biurų sunaikinta su visais rekordais. Prie gaisro gesinimo vienas gaisrininkas žuvo liepsnose ir penki tapo pavojingai sužeistais. Gaisrą suvaldė pašaukta čia stovėjusi mificijos divizija.

VENGRIJA MOKĖS SAVO SKOLAS.

Washington, D. C. Užrubežinių skolų komisija padarė šutartį su Vengrija dėl skolų sumokėjimo ir sutartis eina į kongresą, kad per eitų visas proceduras ir liktųsi jų užtvirtinta. Sulyg sutarties, Vengrija Suvienytoms Valstijoms išmokės \$1,939,753 per 62 metu, pirmąją ratą dabar užmokant sumoje. \$753. Pirmuosius metus nuosimtis skaitoma 3%, paskui bus skaitoma 3 1/2%.

MAŽINA MOKESČIUS UŽ AUTOMOBILIUS.

Washington, D. C. Senatas praleido bilių, kuriuomi apdedama mokesčiais, 10% bevilinių telegrafų aparatų, gi to vieton bus sumažyti mokesčiai už automobilius

IŠ DARBO LAUKŲ

—Bayonne, N. J. Vacuum Oil firmoje 750 darbininkų paskelbė straiką, reikalaujant salygų pagerinimo ir 10% algų pakėlimo. Po trijų dienų straiką darbininkai atšaukė gavę prizadą geresnių salygų. Algų pakėlimą tuomkart išimta iš klausimo.

—New York, N. Y. Pamonės centruose tikrinama, jog dabartiniai trukumai pramonėje, pranykus netrukus, ir apie Rugsjučio mėnesį šlubuojanti darbai grįš savo vagon taip, kad iki rudeniu bedarbėmis skūstis niekas negalės.

—Philadelphia, Pa. Chesapeake & Ohio geležinkelio kompanija prisakė padirbt 100 naujų garvežių Mikado tipo: 50 po 157 ir 50 po 180 tonų sunkumo. Jų padirbtimas kainuos \$6,600,000. Darbo iki jų užbaigimui, užteks arti metų laikui.

—New York, N. Y. Worthington Pump and Machinery firma gavo užsakymą iš McCorkle kompanijos, padirbt už \$500,000 gazalino važiams dudu, ir kol šis užsakymas pasibaigs, iš ten pat bus gauta daugiau rėikalavimų. Atleisti iš darbo darbininkai gražinami į savo vietas.

—Springfield, Mass. Derybos tarp Worcester Consolidated, elektrikinų geležinkelių kompanijos ir jos darbininkų dar nesibaigia, nors tėsiasi jos jau nuo poros mėnesių. Darbininkai reikalauja didesnių algų, kompanija skundžiasi savo įeigų sumažėjimu ir žada pasażierams kelt mokesčius, jei parsieis didint darbininkams algas.

—New York, N. Y. Seneca vario kasyklos už skolas New Yorko ir Bostono pini-guociams, tampa parduodamos per akcijoną. Visi darbai kasyklose sulaikyta ir darbininkai iš darbo atleista.

—Providence, R. I. Natick Mills of B. B. & R. Knight firma, operavusi audyklas Providence ir River Pointe, sulaukė darbus ir atleido iš darbo visus darbininkus neaprubėzuotam laikui, nes negaunant užsakymų, neli-ko ką veikt. Kitos šios firmos audyklos dirbs po tris dienas savaitėje, kol pabaigs savo proporciją, užbaigusios lyginai užsidarys.

—Pittsburgh, Pa. Kompanija geležinkelio Pennsylvania System, ant visų savo geležinkelio šakų prisakė išdarbo atelist 1,271 darbininką neaprubėzuotam laikui, nes pramonė apsisotojus, darbininkams truksta darbo. Jei pramonė ne pasigerins, žadama iš darbo atleisti ir daugiau žmonių.

—New York, N. Y. Čia išėjo straiką 5000 marškinių siuvėjų, dirbančių įvairiose firmose. Siuvėjų unijos viršininkas Grimberg paskelbė straiką kaipo protestą siuvyklų savininkams, užtai, kad tie duoda daug marškinių siut ir tokioms firmoms, kurios unijai ne priklauso.

Žinios iš Lietuvos

Dideli tvanai.

Klaipėda. Nuo šilutės iki Juodkrantei Nemune pakilęs ir iš savo vagos išsiliejęs vanduo užliejo visas aplinkes taip, kad plentais ir vieškeliais kelionė vargiai galima. Pačioje Klaipėdos priplaukoje ledai užgrudo visas liuosiasias vietas ir todėl patį priplauka likosi uždaryta.

Persekiojimai Dzūkijoje.

Punkskas (okupuota Lietuva). Dzūkija dabar kenčia kaip ir buvusiuose carų laikuose. Lenkijos žandarai baisiai persekioja lietuvius už skaitymą lietuviškų laikraščių ir knygų. Negalima net lietuviškas maldaknyges turėti. Ožkinių kaime suradę žandarai vieną numerį "Lietuvos Dirvos", areštavo ir į Suvalkų kalėjimą išvarė viso kaimo vyrus. Senesnius po kelių dienų paleido, jaunesnius traukia teisman. Lygiai taip buvo lietuvių spaudos užgynimo metuose, Rūsijos carams valdant Lietuvą.

Kas lenkystę Kaune palaiko?

Kaunas. Kam teks, kam neteks, vis lietuviams. Apsigyvenus Kaune popiežiaus delegatui Zehinui, skiriamam Latvijos katalikų erarkijai, pačiame Kaune kas tokio šalto pradėjo jaustis. Lenkai ėmė kelt lietuvių bažnyčiose riaušes, o popiežiaus delegatas draust lietuviams pamaldas. Kyla klausimas, kas poną Zehinį čia įgaliojo atstovaut lenkų ojczyzną? Jis atsiųstas čia globot tik lenkes vienuoles Benedikto ordėno, tad ir privalėtų tik jų koplyčioje sėdėti, nes kaipo skirtas Latvijai, neprivalo kištis į Lietuvos episkopato reikalus ir todėl neturėtų būt jam svarbu kur kas ir kaip gieda ar poteriauja.

Sunus sušaudė tėvą.

Sakiai. Per šventą Juozapą Valių kaime atsitiko baisi tragedija ukininko Sruoginio namuose. Pats šeimininkas turėjo su savo šeimyna tankius ginčus, tarpe kitų ir su dviem savo sunais, kurių vienas buvo tarnavęs Lietuvos kariuomenėje.

Per šv. Juozapą sunai užsigėdė keliauti į Naumių, į atlaidus. Kadangi Valiai priklausio Zvirgzdaičių parapijai, tad tėvas užsispyrė sunus į Naumių neleisti, nes namie ne šventa. Po valandai barnio galiaus tėvas sutiko užsispyrusiem sunam leist keliauti, bet tie du ne važiojo, todėl, kad tėvas nuokart su jų noru nesutiko. Nuėję abu į klėtį, užsirakino duris ir atsigulė.

Tėvas, matydamas sunų tokį užsispyrimą, sumanė parodyti ir savo. Pasiėmė plaušką, nuėjęs išmušė klėties duris ir ėmė raginti sunus, kad tie keltų ir eitų dirbti. Ten pat kareivijoje tarnavęs Franas pasigriebęs šautava, šovė į tėvą kelis kartus; šuvis kliudė veidą ir

ranką. Gal būtų buvę ant vietos užbaigta, bet tėvas pabėgo grincion, kur dirbo meisteris. Ten abu ėmė tartis važiuot parsigabent iš Šakių policiją, kad ta nemandagiū suneliu suimtu.

Tuom kart per langą pasirodė Franas ateina su šautuvu rankoje. Tėvas šoko laikyt vienas, meisteris ant ras duris, idant žudiką ne įsileidus. Narsusis sunelis negalėdamas įeit, per langą šovė vidun. Meisteris šuvio nusigandęs nuo durų atšoko ir durys atsidarė. Persigandęs Sruoginis spruko per duris laukan, bet bute sutiko savo Franelį su brauningu, iš kurio tas į tėvą ėmė leist šuvis po šuviui, kol tėvas ant vietos sudribo. Tris šuvis perėjo per galvą, vienas per šoną ir abi ranki.

Taip žmogus nē aiktelt negavęs, savo namuose krito savo sunaus auka. Pats žudikas nuvažiojo į Naumių miestį ir pasidavė policijai. Dabar uždarytas kalėjime, laukia teismo.

A. Tumosa.

Iškabų teplojimo reikalai.

Kaunas. Šis žaizlas pramanytas "facistų" Kaune, ištepė visas ne lietuviškais parašais iškabas, tuojaus pasipylė spaudoje, isto pasekė ir kiti miestai.

Kadangi teplojimas yra draudžiamas, tai neverta nē liest jų, pamanykit tik jų "facistai", kad tenka akis kaitint dėl jų darbo—tepliojimo, kiekvienas žydelis į akis pasako, kad "mažai reikiška mūsų iškabų ištepimas, ryt gali ir jų ištept ir t.t."

Puola mintis, dėlko nedraudžiama vyriausios instancijos panašiomis kalbomis kabint viešumoje iškabų?

Nutartų miesto taryba, bet nedaleidžia konstitucijos §6, nes demokratybėje liuosybė nevaržoma. Gerai žydų, rusų ir net vokiečių, pas mus yra daug lenkų, tai jeigu visi kabinės savo kalboje iškabas, į ką bus panašu?

Paimkime Francuziją, Vokietiją, ar yra iškabas keilios kalbomis? Visai nėra, nedaleistina.

Pas mus kitaip, duodama liuosybė, tai neturime ją varžyt, tegul kabina, tegul kalba kaip kas nori, neturime iš jų tyčiotis, jeigu valdžia nebijo, kad sulauku bus pas mus įgyvendinta svetima kalba, tai jums, "facistai", pavojaus nėra ir jų nebijokite, nieks jų nelies, bet teplojimas iškabų, man rodo, panašiais difektais kulturiškume regresuojame...

Man buvo toks įvykis: ištepė šeduvoje iškabas, žydai nematė, tai spėja buk aš ir tiek—jie matė mano kelnes degutu aptaškytas. O aš nē į miestelį nebuvau išėjęs, nē vakare nē rytu, (buvau namie tą liudininkai prirodo mano) ir ką aš turiu į tai pasakyti?

Trauk atsakomybėn įeidime mano ambicijos, teis-

mas, tartydamas ir t. dėl iškabų tenka nukentēt visai nekaltiems.

Manau, kad seimas nuodugnai nusvarstytų kalbamasiąs iškabas, uždraustų, nežiurint nē ką žydai sako, buk "jie mus pastatė ant kojų, o mēs lipame jiems ant galvų", neduot svetimomis kalbomis kabint iškabų, nebent tuomi, kad "meir gana nebūtų teismų, tarydymų, kalėjimų, nes iš to vis tas paeina. O jų "facistai", kaukėmis prisidenge, nesibijokit, pavojaus nėra!

Vyt. Šidlauskas.

Is Mariampolės padangės.

Aprašyt Mariampolę ir mariampolietį—dalykas nelengvas, nes čia sužiniai tik tą, ką matai, hronika čia nelabai mėgstama, o mariampolietis širdies iš užančio ištraukdamas nekaišioja kiekvienam; tai ne sentimentiškas augštaitis.

Pirmiausia kas metasi į akį — milicijos gausumas. Buvęs Mariampolėj vienas "auslenderis" tvirtina, kad mieste kas antras žmogus—milicininkas. Tai gerai perdėta tiesa. Gatvės pilna pėsčių ir raitų milicininkų, prie šaligatvių stovi jiems sargybos budelės, savo išvaizda... primenančios tam tikrų reikalų įstaigas. Taip ir nesuprastum ką gali veikt tiek tvarkos dabotojų, jei netektų but Mariampolės jomarkė ar turguje. Miestas nemažas ir gatvių nemaža, ir jos neperbjauriai grįstos; šaligatviai visur nauji, kairkur net mėginta gatvėse medeliais apsodint, bet jie palikti be priežiūros ir neapkalta, todėl dabar beveik baltgiami naikint: ir "španais" juos važinėja, ir linksmi Čiemarkos klijentai juos laužo, (kai šaligatviai pasidarė per siauri ir gatvės perkreivos); grauzia juos ir žydų ožkos, nors pastarosios užtai tenka nuo besibąstančių bedarbių—šunų.

Tiesa, jei apie žydų ožkas, tai ir apie pačius žydus. Jų nuošimtis palyginus su Vilkaiviškium ar Sakiais—žemesnis. Sulyg profesijos juos galima skirstyt: 1) "gamintojus", kurie žemės ukio produktus perka, 2) "vartotojus", kurie krautuves laiko ir 3) amatninkus. Sankiai su vietinių facistų organizacijomis neperblogiausi: iškabos buvo tepotos tik porą kartų.

Visi, o ypač ukininkai, negali "trivot" dėlei litų stokos. Vekselių rašymas labai madoj, nerašo jų gal tik tie, kurie negali vekselio blanką nusipirkt.

Pratęstas geležinkelis miesto gyventojams atnešė nemažą patogumų, bet nemažai ir vargo. Patogumas, kad gali už tą pačią dieną (jeigu trukis nepavėluoja 24 val.) Kaune būt ir atgal, o vargas, kad reikia trukio laukt dažnai kelios valandos, prie keliolikos laipsnių Celciaus ir gėrėtis Grigo ratais, paukščių keliu ir aplink tryplančią publiką. Nemaža vargo turi ir tie, kam tenka rudenij ar pavasaryj kę nors į vagonus kraut, kuomet prie geležinkelio kelias rytu praryja arkliaus su vežimu ir vežiku ir tenka kviest

kelias poras arklių į talką, kad už ausų ir uodegų nelaiminguosius ištraukus.

Iš visuomenės organizacijų čia bene bus stipriausios: "Inteligentų klubas", "Mėdžioklės klubas" ir "Blai-vybės" draugija. Pirmieji du klubai savo veikimu ir veiklu maža kuom skiriasi, nebent tuomi, kad "mėdžioklės klubo" nariai daug laisvesniū manierų ir dažnai po "susirinkimų" mėgstata šaligatvio griovyj ant nugaros gulėdami sekt žvaigždes, ko nēkuomet neiškerta "inteligentų klubo" nariai, beto "inteligentų klube" syki į metus skambinama fortepionu ir syki į mėnesį lošiamama sachmatais.

Kas kita "blai-vybės draugija". Ją vadovauja visa vietos dvasiškija, o "aktyviškai" darbuojasi joje žymūs blai-vybės apaštalai, vienas ukininkų sąjungos eksvadėdas. B-vės draugija jau turi atidariusi mieste kelias degtinės krautuves-kooperativus, kuriuose vartojas neišnaudojamas smuklininko, o gaudna metų gale sulyg suvartoto litų skaičiaus dividendą, ar premiją. Yra Mariampolėj ir kitų kooperativų, kurie vadinasi butinai nori turēt kuom nors surištus su žeme ir jos knisėjais. Bet daugeliu tu kooperativų arba litų, arba aritmeikos stoka.

Laikas butų Mariampolėj pasirupint savo laikraščio leidimu, nes čia yra daug skirtingų vietos dalykų, bet šis klausimas kasžinkodėl sunkiai gimdomas: gal gerų norų, gal lėšų, o gal įkvėpimo stoka. Leiskite man netikėt statistikės daviniais: bent, Mariampolės apskrityj neišpuola kiekvienam valsčiui po 2 poetu bei rašytoju...

ANTROJI "VILNIAUS MEDŽIO" SODINIMO ŠVENTĖ.

Kovo 18 d. Gamtos tyrimo stotyje įvyko Lietuvai gražint Draugijos Centro valdybos posėdis nustatymui minėtos šventės programo ir kompetencijos.

Dalyvavo Centro valdybos nariai ir įvairių organizacijų atstovai, butent: "Dainos" Draugijos įgaliotinis atstovas p. Nekydavičius, studentų ir Šaulių S-gos organizacijų atstovai.

Svarstyta šventės darbų programos.

Pernai mėš sudarytas medžių sodinimo komitetas,

kurio pirmininkas L. P. Drjos valdybos naris p. Mot. Ivanauskas ir vicepirmininkas L. P. D-jos valdybos naris, Panemunės Miškų Urėdas—p. Morkelis organizuoja "Apželdinimo savaitę". Plačiau apie tą buvo pranešta per spaudą.

Leidžiama šventei žurnalas pavadintas vardu "Vilniaus medis".

Sekąčiame posėdyje, Balandžio 24 d. įvykusiame pirm. kan. J. Tumo bute, nutarta sudaryt "Vilniaus ugnies" ir "Rinkliavos" Komitetas. "Vilniaus ugnies" komitetas susideda iš: Šaulių S-gos, studentų organizacijų ir Meno mokyklos atstovų. "Vilniaus ugnies" Komitetas susirinko pirmame posėdyje 5/IV. Šaulių S-gos Centro valdybos bute. Pirmininku išrinktas Kauno Šaulių skyr. vad. v. leit. Švažas. Nariai: stud. Leonas Puodžiūnas—Neo Lithuania korp. atstovas, Rapolas Žukas—stud. atėitinkų atst. ir Alfonsas Vaskevičius—Meno mokyklos atstovas.

Nutarta sulyg bendros šventės programo, kur geidžiama "Vilniaus ugnį" deging visoje Lietuvoje ant pilakalnių ir kitų augstų vietų, vakare prieš medžių sodinimo šventę, butent Balandžio 30 d. sutemus, apie Kauną, ant augščiausių punktu uždegt "Vilniaus ugnį"; ir pasiskirstyta pareigomis.

Rinkliavos Komitetas susirinko sekmadienyje 6 d. Balandžio, 3 val. po pietų. Pirmininku išrinktas pon. Meizys, kuris pernai medžių sodinimo šventėje daug pasidarbavo lėšų rinkime. Vicepirmininku—stud. Jurgis Kuprevičius, Neo Lithuania atst. sekretoriumi—p. Račkauskienė.

Nutarta: išleisti visuomenę tam tikrą atsišaukimą.

Pasiulyt, kad apskrityje sudarytų apskr. rinkliavų komitetai, kurie organizuos rinkliavų kiekviename apskrityje;

Kaslink Kauno, organizuot rinkliavos aparatą lapeliais ir viešai.

Vilniaus jubilėjaus auka bus renkama naujai šventės iškilmės ir misterijos, medžių sodinimo komiteto reikalams ir istoriškoms vietoms sutvarkyt. Rinkliavos butynė—Duonelaičio gatvė 2, telef. 210.

AR ESATE MĖGINĖ TEPALAS
Severa's Esko
NUO NIESTANČIU IŠBĖRIMU?
Kaina 80 centai
PARSIDUODA VIŠOSE APTEKLOSE.
W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS, IOWA

PASKUTINĖ PROGA.

Užsiprenumeruoti apysaką "Gyvenimo dumblyne."

Šiuomi norime pranešt visu "Tėvynės" skaitytojų ir Amerikos lietuvių visuomenės žiniai, kad ėjusią per "Tėvynę" apysaką "Gyvenimo Dumblyne" greitai laiku atiduosime spaudon ir spausdinsime tik aprubežiuotą skaitlių egzempliorių, t. y. tik tiek, kiek butinai reikalinga išdalint prenumeratoriams. Deleilėšų stokos didesnio skaitliaus egzempliorių spausdint neišgalime. Taigi po išleidimui šios apysakos nebus galima nusipirkt, kuomet dabar dar galima ją užsiprenumeruot gana žema kaina.

Turime pridurt, kad bus didelė knyga ir pats apysakos turinys žymiai pagerintas ir tiksliau apdirbtas, negu kad skaitėte "Tėvynėje." Apart to, pati gražiausia apysakos dalis dar netilpo "Tėvynėje", kuri sudaro dar vieną trečdalį apysakos ir čionai išsiriša paties Jurgio, Mildos ir jų sunaus likimas. Neskaičius šios apysakos užbaigos reikiškaitą patį, ką ir visos apysakos butumēt neskaite. Ir po išleidimui šios apysakos niekur negausite nusipirkt, nes ją turės tik tie, kurie dabar užsiprenumeruos.

Kadangi dauguma "Tėvynės" skaitytojų nuolat teirajasi, kur galima gaut ši apysaka, todėl dabar turite paskutinę ir vienatinę progą šią apysaką įsigyt ir tai nužeminta kaina. Kurie norite savo knygynėlį papuošt "Gyvenimo Dumblyne" apysaka, tai neatidėliodami ją užsiprenumeruokite, nes vėliaus jos nusipirkt jau negalėsitė. Prenumerata priimama bus tik iki gegužės 15 dienos, šių metų.

Vėliaus šios dienos jau nei prumerata nebus priimama, nes knygos bus pradėta spausdint. Dabar galima šią apysaką užsiprenumeruot už \$1.00 paprastais popieros apdarais ir už \$1.50 drutais audeklo apdarais. Todel meldžiame visų savo draugų ir prietelių mums pagelbēt šį pradėtą darbą užbaigt ir kartu pušdykia išigyt sau puikią apysaką, kuri paskačius prie lietuvių literatūros skaitymo ir čionai augusį jaunimą. Tįpgi meldžiame kiekvieno, perskaičiusio šį pranešimą, pasakyt apie tai ir savo draugams.

S. E. Vitaitis ir Bendrija.
P. S. Siunciant prumeratą, meldžiame siųst sekamū vardu ir adresu: "Parama", 307 W. 30-th St., New York City.

JONAS CIVINSKAS

Perkrausto namų rakandus šiame mieste ir perkrausto i kitus miestus, veža anglius ir persamdo trokus prie visokių darbų. Adresuokit šiaip:
340 HARDING ST., WORCESTER, MASS.
Telephone Park 4156

LAIKAS PRISIRUOŠT ŽIEMAI !!

Parėjo naujų sampilų audeklo dėl žieminių overkočių ir siūtų. Ateikite pasirinkt jų SUBATOJE nuo 4-tos iki 6-tos val. vakare

Vincas Intas & Son
Worcester, Mass.

NENUSIGASKIT—JIS TIK IEŠKO BAMBINO

Kaina 35c
Kadangi
Jis žino kur motina laiko Bambino—ir jis žino, kad jis jo nori. Kūdikiui Bambino reikiška tiek, kiek išemimas iš šėpos skanios vaisių rošės.
BAMBINO
Reg. S. V. Pat. Bure.
yra nepavojingas—pasekmingas—saldaus skonio vidurių paliausotojas.
Kudikiui mėgsta jį.
Jie net prašo daugiaus.
Jei jusy kudikis neramus, turi aprauktą liežuvį, negali ramiai miegoti, labai verkia tarsi skausmų kankinamas, tai išvalykite jo sistemą su lengvu vidurių paliausotoju, tokiu kaip Bambino. Jis jims su noru ir daug geriau jausis nuo jo. J. kelias valandas nemalonūs simptomai turės praękti.
F. AD. RICHTER & CO., 104-114 So. 4th Street, BROOKLYN, N. Y.

JUMS PATARTINA PASIRINKT GERIAUSIA

Ant Jusų pardavėjo lentynų —paklausk jo!

LaTouraine Coffee
52c per lb
"It's the Bean"
"TAI YRA PUPA"

LaTouraine Tea
45c 1/2 lb canister
"It's the Leaf"
"TAI YRA LAPAS"

W. S. Quinby Company, 291 Atlantic Ave., Boston, Mass.

AMERIKOS LIETUVIS

The Lithuanian Weekly published every Thursday

M. MALTANAVICIA.

15 Millbury Street, Worcester, Mass..

Yearly subscription: In United States \$2.50
In Foreign Countries \$3.00
Single copies 5 cent.

Advertising rates on application.

AMERIKOS LIETUVIS

Savaitinis laikraštis, eina ketvergais, leidžiamas

M. MALTANAVICIA.

15 Millbury Street, Worcester, Mass..

Metinė prenumerata: Suv. Valstijose \$2.50
Kitose valstybėse \$3.00
Pavieniai egzemplioriai 5 centai.
Prenumeratos pradžia skaitosi nuo užrašymo dienos. Prenumerata turi būti apmokėta iš augsto.

Entered as Second Class matter September 29, 1914 at the Post Office at Worcester, Massachusetts, under the Act of March 3, 1879.

SVARBIOS SUKAKTUVES LIETUVIŲ TAUTOS ISTORIJOJE.

Balandžio mėnesio trisdešimtoje dienoje sukako dvidešimts metų nuo dienos atgavimo lietuviams spaudos Lietuvoje, tais laikais valdytoje Rusijos imperijos. Buvo tai trisdešimta diena Balandžio, tukstatis devyni šimtai ketvirtuose metuose. Tik gaila, kad šitos sukaktuvės lietuvių išeivijoj praėjo taip tyliai, taip nejuociamai, jog beveik niekas ir nežinojo apie jas. Prisiminė vienas kitas laikraštis, tai viskas. O reikėjo visgi šiuomi atveju tokias sukaktuves apvaikščioti kiek gyviau, iškilmingai, juk tai sukaktuvės svarbaus nuotikio lietuvių tautos istorijoje. Rods, čia nėra koks jubilėjus, bet visgi, kuomet jau kituose atvejuose švenčiama ir paminima kokis menkniekis sukakus keturiems ar trimis metams, tai šiuomkart yra didele nuodėme pasilikti kurėiu turint prieš save dvidešimties metų sukaktuves taip svarbaus ir įkainuoto nuotikio.

Sakome įkainuoto, todėl, kad spaudos atgavimas lietuvių tautai kainavo labai brangiai. Kol ji atgauta, vesta žutbutina kova su galtingąja Rusijos imperijos valdžia. Tada kovojo kas tik gyvas, kas tik turėjo kibirkstėlę supratimo savo pareigų ir pažinimo kuom esąs. Kovojo kaip kas galėjo: slapta gabenimu lietuviškų laikraščių ir knygų per rubežius, kad tuomi išplatint kuodaugiau žinias supažindinimui Lietuvos kaimų gyventojų, jog jie yra lietuviai, turinti tiesą gyventi kaip žmonės, turinti tiesą turėti savo spaudą. Kiti slapta pargabenamus raštus platinė tarpe Lietuvos žmonių, kad tik juos supažindint su gyvuoju reikalu. Užtai ne vienam parsiejo ir gvyvybę palydėt, ir kalėjime papūt, ir baudas nukest, kiti net Sibyro tyruose atsidurė. Kiti vėsiuntinėjo valdžiai reikalavimus gražinti, spaudą, nepaisant jokių pavojų, kokių reikėjo kiekvienoje valandoje tikėtis už drasumą, nes už drasumą prieš svetimųjų valdžią tada vienas ir tikras užsitarnavimas buvo tai "maistininke" vardas ir kaip "maistininke" nubaudimas.

Tačiau kovotojai už savo tiesas, už lietuvių išlaikymą, nebijojo jokių pavojų ir rizikavo kiekvieną savo

žingsnį. Kovojo tada visi lygiai, kas kuom galėjo. Tada nesidairė į šalis niekas, kas baltas, kas juodas ar raudonas, nes kiekvienas jautė savo užduotį—kovot už savo spaudą. Jei bent koks išgama, parsiдавėlis policijai, užsiųsdavo žandarų ant nuvargusio ir neseniai iš užrubežio parėjusio su laikraščiu ir knygų siuntiniu, kurį jis nesuspėjo nuopečių nusiėmęs gailiai pasilept. Tokia kova buvo vedama nuo 1866 iki 1904 metų, net kol ji buvo laimėta. Ne vienam iš kentėjusių persekiojimus rusų už platinimą anais metais lietuviškos spaudos, nuriedėjo džiaugsmo ir gailėsio ašara pamačius pirmutinį lietuviškų laikraštį, pradėjus eit 1904 metais Lietuvoje: "Vilniaus Žinios" ir "Lietuvos Ukiniukas" (šis pastarasis persikėlė į Vilnių iš Tilžės). Beje, pirmuoju lietuvišku laikraščiu buvo po spaudos iškovojimui rodosi, "Lietuvos Balsas", bet jis ėjo už Lietuvos rubežiaus, Peterburge, Rusijos sostinėje. Kai kas ir vartydamas iš Vilniaus gautą laikraštį nenorėjo tikėt, jog tai Lietuvoje leidžiamas laikraštis, nes buvo paprasta skaityt Tilžėje spaudintas lietuviškas knygeles su "cenzūros leidimu" spaudint Vilniuje. Mat Tilžėje spaudinamos knygos spaudos užgynimo metais visuomet turėjo "cenzūros leidimą" dar iš tų metų, kada Vilniuje buvo leistos spaudint, prieš spaudos uždraudimą, kad tuomi Rusijos žandarai meluot, buk tai užsilikusios dar iš anų laikų knygos, kurios valdžios buvo leistos visos išpauduot. Parėjusios į Amerikos lietuvių laikraščius žinios apie spaudos Lietuvoje atgavimą, pirmutinės pasiekė "Lietuvą" ir vėliau "Vienybę Lietuvosninkų" (dabar "Vienybė"), bet ir Redaktijos dar buvo atsargios, ir prie gautų žinių dėjo patėmijimus, jog tai greičiausia bus tik paškalas, ne tikroji žinia! Tikėt visgi parsiejo gavus pirmuosius laikraščius.

O kas apsakys džiaugsmą lietuvių išeivijoje tada kilusį! Kiekvienas kiltesnės dvasios lietuvis bėgo pas savo draugus ir pažįstamus, kad pasveikint juos su linksmą žinia. Didesnėse kolonijose

rengta džiaugsmo vakarai, koncertai ir sakyta entuziastiškos praklabos pagerbimui laimėtos kovos. Kiltesnės dvasios lietuviai kunigai tą žinią, sveikino bažnyčių varpų skambinimu ir tam tikslui pamaldų atlaikymu. Tai vis buvo džiaugsmas lietuviams laimėjus pirmą kovą už savo tiesas.

Taip dėjosi išeivijoje. Pačioje gi Lietuvoje irgi lyg džiaugsmo viesula kilo. Lietuvių atgimimo Tėvas senelis Basanavičius, gyvenęs užrubežiuose ir turėjęs valdišką vietą, metė visa tai ir skubinosi savo Tėvynėn, kad ten apsigyvent prie savųjų, laimėjusių kovą, kurioje jis nors svetur gyvendamas, pridėjo savo bene gyviausią ginklą. Netrukus Vilniuje susirinko pirmutinis legališkas Lietuvoje viešas ir didis susirinkimas, pavadintas pirmuoju Lietuvos seimu, ir vėliau visa eilė kitų įspudžių ten pasirodė viešai, kas pirmiau buvo drausta ir ginta. Tai vis buvo pirmieji triumfai laimėjus pirmutinę kovą, kuri lietuviams davė progą paskui žengt toliau ir kovot už kitas savo tiesas. Turint namie savo spaudą lietuviams jau kitos kovos buvo lengvesnės. Nors cenzūros skuto laikraščiu plotelius, nors juodais dažais braukė knygų eilutes, bet kartą prasiūšęs per ledus laisvas upelis jau nebuvo galimu sulaukty, net kol galiaus Lietuva pasiliuosavo iš svetimųjų globos.

Atmindami visa tai ir įvertindami šitas sukaktuves, nors šitas kelias priminiais paminime taip svarbų mūsų tautos istorijoje nuotikį, ir jei gyvi busime, 1929 metuose turėsime laimėti švest tikrąjį jubilėjų 25 metų sukaktuvių laimėjimo pirmosios lietuvių kovos už savo tiesas, ir tai vienos iš svarbiausių ir sunkiausių kovų.

Popiežių "nelaisvė".

Seniaus Rymo miestas buvo nepriklausomas, nes jis buvo už Italijos rubežių. 1860 metuose Cavour Italijos parlamente pagimdė idėją, jog Rymas turi priklausyti Italijai, bet tuomet viešpataujant Napoleono galei, Rymą nesisukubinta Italijai prijungt, ir tik Napoleonui nupuolus, karalius Emanuelio valdžia apreiškė popiežiui savo tikslą. Popiežius Pijus VII atmetė valdžios norus ir pasikvietė Vokietiją talkon, kad gintis nuo Italijos. Vokietija vienok atsiskak eit talkon, ir tada popiežiui likosi priešintis tik su savo kariūmene, kurios jis turėjo tais laikais pusėtiną skaitlių. Metuose 1870 Italija paskelbė Rymui karą, kad prievarta jį prisijungt sau. Rugsėjo 20 dienoj Italijos karališkos kariūmenės vadas generolas Cadorna apsupo Rymą ir pradėjo jį bombarduot. Popiežiaus kariūmenė pasidavė ir Rymas tapo užimtas karališkos kariūmenės.

Metuose 1871 Italijos valdžia norėjo užmegst prietelystės ryšius su popiežium, ir pasiūlė jam metinę emiratūrą apie 2,400,000 lirų už laikymui vatikano dvaro,

bet popiežius pasiūlymą atmetė, paaiškindamas, kad jis geriaus užsilaikys visą dvarą liuosnorių duodamomis aukomis, ir nuo tada visose katalikų bažnyčiose įvesta taip vadinami "petragrašiai". Tuose pačiuose metuose įvyko popiežiaus jubilėjus, tad karalius Emanuelis pasiuntė popiežiui pasveikinimą; popiežius ne priėmė pasiuntinį ir tuomi išreiškėta karaliui lyg ypatingas piktumas, ir nuo čia prasidėjo protestai už Rymo paglemžimą. Kad protestams pridavus svarbos, 1882 metais rengiantės Italijos karalių atlankyt Austrijos cėsiorui Juozui, popiežius pasiuntė tam laišką, paaiškindamas, jog jo atsilankymas Italijoj nepadarys garbę katalikų bažnyčiai ir tas savo kelionę Italijon atšaukė. Nuo tada ir kitų katalikų šalių monarkos į Italiją nė vienas nesilankė, kad ne žeidžiuo popiežių, kuris skelbėsi liuosnoriu nelaisviu ir iš vatikano niekad ne išėjo.

Tokia popiežiaus liuosnori nelaisvė tęsėsi net iki 1920 metų, kada Benediktas XV savo enciklika panaikino veto prieš atsilankymą į Italiją katalikiškiems valdomams. Tai buvo pirmas žingsnis prie gerųjų prietikių vatikano su kvirinalu. Pijus XI padarė antrą žingsnį prie to, išėjęs vatikano galerijon ir palaiminęs prieš vatikano vartus susirinkusias minias meldžionių, kas reiškė peržengimą rubežiaus liuosnori kalėjimo—vatikano ir kardinolams leido priklausyti į organizacijas, kuriose vadovauja Italijos karalius.

Neseniai buvo pasiryžęs dabartinis popiežius išeit iš vatikano kiemo, kad palaiminus gatve einančias Kolumbo vyčių parodas prie atidarymo vaikų žaislams daržo, kas turėjo reikšt galutiną dabartinio popiežiaus sulaužymą tradicijų ir išėjimą iš "liuosnori nelaisvės kalėjimo". Tačiau kardinolai perkalbėjo popiežių, ir jis šiuomkart iš vatikano kiemo ne išeis, tad galutinas tradicijų sulaužymas liekasi dar vėliasiems laikams.

Apart visko šia dienis popiežius yra geruose prietikiuose su Italijos valdžia, ir pas jį nesijaučia nė kibirkstėlės to piktumo, kurį turėjo jo pirmtakunai, papė Pijus VII. Šis labai sutinka su priemeru Mussolini, ir siunčia geriausius linkėjimus jo šalininkams facistams, ragindamas juos liktis amžinai ištikimais katalikų bažnyčios nariais.

Siunčiant pinigus.

Kaip jau žinome, padarius sutartį Lietuvos valdžiai su valdžia Suvienytų Valstijų, atsidarė Lietuvoje siuntimas pinigų pašto perlaidais, vadinamais "International Money Orders" ir lietuviai, siunčiantį Lietuvos savo giminėms pinigus nuo tulo laiko tuomi naudėjasi. Bet dabar pasirodo su tais siuntiniais labai daug kėblumų, kurie paeina nuo pašto viršininkų Suvienytose Valstijose, nes adresai užrašo-

Visko po truputi.

Tai tau ir laisvė! Jam valia užmint ant mano kojos, bet neduok Dieve, jei aš užminsiu jam ant kojos, tada tai ir iš nosies sriuvens kraujas. Na, argi negalima sutilt šiam plačiame pasaulyje, vieni kitiems nemindžiuojus kojas? Eik, brolau, savais keliais, tik man nepastok keltą, aš gi einu savais, ir tavo kojų nemindžiuojau.

Atmink, brolau, kad aš tavęs prievarta nepažiūdau ir košę nekimsiu burnon. Bet jei mano išvirta košė yra sveikesnė, gardesnė ir žmonės mano virtą košę noriai valgo, ir gardžiuojasi, tai kam tau pavydėt ir keršyt, Išvirk geresnę tai ir pas tave ateis valgyt.

mi klaidingai ir tokiais adresais pinigai nuėję Lietuvos, nesuranda ar adresatų arba net tokių vietų, kokias "amerikonai" užrašo. Užtai Lietuvos valdžia skundžiasi Washingtonui, kad dėl "amerikonų" negabumų Lietuvos pačtas turi daug vargo ir daugelis pačtu atsiųstų pinigų ten guli, ir laukia, kada jį kas pajieškos, o jei niekas ne pajieškos, siuntiniai turės but gražinami į Suvienytas Valstijas, idant juos gražinus siuntėjams.

Gražinant pinigus, paprastai buvo siuntėjams skriauda, nes nuo siuntimo sumos atitrukiama visos išlaidos, apart mokesčių pirmu karštu, kuriuos reikia užmokėti pinigų išsiunčiant, ir kurie tai mokesčiai negražinami. Kad to išvengus, nuo pašto viršininkų reikia reikalaut, idant tie duotų patiems siuntėjams išrašyt adresus į taip vadinamas blankas "Supplemental International Advice Form 6083".

Kas siunčia pinigų pačtu, visi tai išitėmykite ir pačte reikalaukite leist šiton blankon patiems išrašyt adresus, kad išvengus kėblumų. Paprastas yra daiktas, kad angliškai kalbanti žmonės (ypatingai airiai, francuzai ir lenkai), kurių valdiškose istaigose dirba labai daug, niekad nemoka parašyt tai ką jiems kitas sako, jei nemoka po vieną raidę sudėt žodžius; jie net ir raidėmis pasakoja, ir parašius, ir tai dar daro klaidas. Tokias pasekmes siuntėjai turi beveik kas savaitė ir todėl daugelis nuo pačto šalinasi, siųsdami pinigų per tam tikras agentūras, nes čia nepadaro klaidos adreso, jei tik patys siuntėjai teisingai adresus paduoda.

Ir nereikia.

Ponia Wilsonienė, našlė po buvusiam Suv. Valstijų prezidentui Wilsonui, pasiuntė Lietuvos prezidentui ponui Stulginskiui laišką, kaip atsakymą į jo užuojautą eksprezidentui mirus (bereikalo poną Wilsoną Lietuvos vadinama "Amerikos prezidentas", nes jis mirdamas nebūvo jokių prezidentu, o ypatingai Amerikos; Amerikoje yra prezidentų daug) šioki laišką: "Jo Ekselencijai A. Stulginskiui, Lietuvos prezidentui: Brangusis Pone! Mane

Betiksliai užsipuldinėt ant ypatos, ar grupos žmonių, kurie nesutinka su tavo nožemas ir nekultūriškas daru, ar įsitikinimu, tai begalo bas." Ir tokis pasielgimas yra prasižengimas prieš principus demokratybės. Nežiurint kas tuos principus nelaužys, ar sandarietis, ar socialistas, ar bolševikas, ar katalikas ar, ar, ar, ir tt. Visvien prasižengėlis! Įrodyk, įtikrink argumentais, pasielgimu, apčiuopama nauda, nereiks prievartos, kumsčios, gresinimo, keršijimo ir tt.

Štai, mes turime kromeliniųkų: Vieni dievus ir anapus grabą siulo, perša, pardavinėja, ir net prievarta pavartoja nenorinčiam tikėt pažadams. Kiti lygina pasaulį, kapodami galvas žmonių, naikindami žydinčias industrijas, degindami šauniausius namus, badu marinodami kaimietį... Treti taip sau patamsiais gužynėje ir pataikauja, bile tik įsikverbt prie viršunės gyvenimo vairo, bile tik jam gerai—dievai nemato su kitais.

Teisybę vokiečių priežodis sako: "Kovodams už kasdieninę duoną negal tyrai-dorai mastyt". Taip ir mūsų lietuvių gyvenime tas tankiai, net ir pertankiai pasikartoją. Bet visgi lėtai, per skausmus ir vargą mes apsisvarome ir nusikratome nuo tų negeistinių gyvenimo vairo vadų. Ką daugiau pasieikia apšvieta ir kultura platesnės minios žmonių, tai greičiau praretėja negeistiniai ir žala nešanti žmonijai vadai! Lietuva tą aiškiai suprato ir pamatė, todėl ji deda visas savo jėgas pakelt apšvietime ir kulturoje plačiąją liaudį ir priaugint jaunimą. Mes, amerikiečiai, galime didžiai prisidėt prie pagreitimo to švento darbo. Ir tas mums atsietų pigiai, nejuociamai, nevarginančiai. Tik reikia supažindint amerikiečius su begalo našiu tikslu ir reikšme švietimo plačiųjų minių.

Amerikiečiai randasi tokioje apystovoje, kad jie noromis ar nenoromis įsitikina, jog mokslas yra visogalis. Šia dien jau ir su Diogeno lempa vargiai rasi Amerikoje šeimyną, kuri savo vaikus neleistų mokyklon. Nors dar, rodosi, taip neseniai motina ar tėvas savo vaiką atimdavo iš mokyklos ir vartydavo darban, kad prigriebtų šeimynos užlaikyme. Tas jau atsikartoja. Tėvai laiko už pareigą laikyt vaikus mokykloj taip ilgai, kaip galima, tol, kol nepabaigia

giliai sujudino tamistos ir lietuvių tautos vardu išreikšta užuojauta ir gailėtis dėl mano vyro mirties. Aš labai didžiuojusi tokiais išsireikškimais kaip tamistos. Man nereikia nė tikrint tamistai su kokia didele užuojauta ir rupeščiu ponas Wilsonas visuomet interesavosi įsų kraštu..."

Žinoma, kad nereikia tikrint, nes ir be to žinoma, jog ponas Wilsonas Lietuva skaitė Rusijos dalia, ir kuomet lietuvių delegacijos lankėsi prašydamos Lietuvai pripažinimo, jis tik stovėdavo už nedalinamą Rusiją.

aštuonių metų mokslo kursą pradinės mokyklos, Penkias dešimtas nuosimtis lietuvių tėvų leidžia savo vaikus, abiejų lyčių, į augstąją mokyklą (H. School). Ir jei ten jie mato, kad negalės išlaikyt 4 metų, tai į sutrumpintą dvimetinį kursą, kur mergaitė ar bernaitis, apart abelnų mokslų mokinasi kokios nors profesijos, amato, ar pramonės. Užbaigęs dvimetinį kursą augstosios mokyklos buva gana prirengtas prie kovos už buvį—prie pradedamo gyvenimo. Viena tik reikia išidėmėt, kad priaugantį jaunimą prilauktyt prie mūsų lietuviško gyvenimo, kad ne ištautėtų, nes jų medegiškas gyvenimas šimtu nuosimčių pelningesnis ir našesnis, už tėvų. Tą galima pataisyt lengvai, jei tik musų laikraštija daugiau pasirupintų šiuo klausimu. Bet kol kas, nesimato iš laikraštijos pusės pastangų, nes ji yra tarp savęs taip susivaidijus, bile neturi laiko kada apie šį klausimą pagvilident, nes visą laiką praleidžia suradimui naujų epitetų savo priešams.

Vienas iš praktiškiausių būdų prilaukymui jaunimo nuo ištautėjimo yra sekančtis: Kiekvienas iš mūsų turis brolio ar sesers vaikų Lietuvos. Supažindikime tuos savo vaikus per laiškus. Lai jie tarp savęs susirašinėja. Iš pradžių sunkiai tai duodasi, bet vėliau gana įdomu. Viską kas tėvams atsieina, tai prigriebt lietuviškai laišką parašyt, vieną kitą, toliau jau patys pramoksta. Apart to didis akstinas pasidaro siekime augstesnio mokslo. O jei dar vieną kitą dešimtį doliarų pasiųst Lietuvon, brolių ir seserų vaikams, jų mokslui, tai tikras "piknikas" pasidaro beskaitytant laiškus. Priena prie to, kad amerikiečiai vaikai sutaupina doliarį ar kitą, ir siūncia savo pusbroliams ar pussešerims Lietuvon, kad lankytų mokyklą. Ir šis ne naujiena; jau tas gana plačiai praktikuojama tarp jaunimo Amerikos ir Lietuvos. Reikia tik plačiau išplatint šis našus ir tikslingas darbas. Taji darbą galėtų atlikt musų laikraštija. Tik trupučiuoką noro ir atsidavimo reikia. Ir rezultatai bus netolimoj ateityj apčiuopiami. Bet vargiai laikraštijoje galima laukt paramos, nes jos akyste tas klausimas nesvarbus; jai svarbiau savo priešą pakoliot naujais žodžiais, adr neįrašytais Lallo žodyne.

Kiek daug apčiuopiamos naudos galėtume pasiekt ir sudemokratint lietuvių visuomenę, jei mes visi daugiau domėtomės i begančiais gyvaisiais reikalais ir pastangas dėtume jas patobulint, nežiurint kas tas mintis suteiktų!

Štai ką mes jau turim: 1). Užrašome laikraščius savo giminėms Lietuvoje, 2). Siunčiame knygas savo giminėms Lietuvoje, 3). Darbar per laiškus supažindikime savo vaikus su brolių ir seserų vaikais Lietuvoj, dargi neretai ir prigriebstame eit mokslus Lietuvoje. Tad gyviau pasidaruokime! Dr. A. L. Graičūnas.

PO MEDŽIU.

Praleidome mes didę šventę, pavasario šventę, kuri žmonių skaitoma džiaugsmo ir linksmybių švente. Tačiau didelė dauguma žmonių kaip tik prisidėjo prie tos šventės pažeminimo. Tą dieną, kada mes baigėme savo susirinkimą Po Medžiu ir ėjome namo, ar kur kas turėjo reikalą, kiekvienas iš mūsų matė burius žmonėlių skersuojančių gatvėse, vieni jų buvo purvini, matomai, purvuose išsivoliųę, kiti su apdraskytais antakiais, kiti su pašūrusiais plaukais, ir kitaip susidarkę. Iš visko matėsi, jog jie pavasario šventę praleido sulyg savo senųjų, netikusių papročių.

Neseniai buvo misijos, kuriose pamokslininkai išsiųsę rėžę pamokslus, graudindami žmonelius, kad neskaitytų tokius ir tokius laikraščius nė jų leidžiamas knygeles, kad nepriklausytų į šokių ir tokių žmonių draugijas, nes jei elgsis kitaip, juos prapultis laukia. Ir už savaitės pasirodė kaip žmonės sutiko tokius pamokinimus ir prie jų prilipo; jie tą dieną, tą linksmybių dieną, vieton praleist kelias valandas prie skaitymo, prie šio-to prasilavinimo, prie sužinojimo ko naudingo, jie atsitraukė nuo to visko nuėjo purvuose išsivolioti, ne žmonėmis pasirodyt. Teko tą dieną but viename-kitame susirinkime, teko but knygyne, neteko ten matyt žmonių, kurie pirmiausia ten lankėsi. Aišku, jie nuėjo kitur, kad velykas praleist savo senuoju papratimu, kad aptemdint savo protą, kad paskui pasižemint save ir savo tautą. O tame, rodosi, visa bėda tai, kad misijonieriai kaip tik prieš tą šventę ir ragino neskaityt laikraščius. O labai gerai būtų padare, jei būtų raginę prie skaitymo, prie apšvietimo ir savo proto pralavinimo, kad tuomi atitraukus juos nuo nelemto papročių, nuo girtavimų ir tuomi pažeminimo pačios šventės, pažeminimo savo vardo ir savo tautos. Policijos rekordus paskelbus laikraščiams pirmoje po velykų dienoje, kaip žiburis į akis durė lietuviški vardai. Ar juos matė tie pamokslininkai, kurie aną savaitę ragino neskaityt laikraščius, labai abejotina. O būtų labai

gerai buvę, jei jie tai būtų matę. Be abejonės, jie būtų supraptę tada kaip blogai yra nuo žmonių tik atminėt ši ar tą, o vieton to nieko neduot.

Kalbant apie atiminėjimus ir nieko nedavimus, reikia prisimint ir apie kitus tokius "misijonierius", kurie neva platina tarpe žmonių "susipratimą", įkalbėdami kitiems tai, ko patys aiškiai nesupranta. Teko lankyti vienoje prakalbose, kuriose ant estrados sielojosi vienas vyrukas, su purtais maišydamas bažnyčią, religiją ir tikinčiuosius. Iš jo kalbos davėsi suprast, jog kalbėtojas yra kilęs iš katalikų tėvų, nes tik apie katalikų bažnyčios išpažintojus kalbėjo, apie kitų tikybių bažnyčias ir tykybas nieko neprisimindamas, lyg ir nežinodamas, jog tokios yra. Ir kaip gaila, kad žmogus siaurais matantis, nedaug matantis, kitiems mėgina pasakot apie tai kas dedasi labai toli nuo jo. Jis išpilstė savo nesamonių sandėlius paniekimui viso to, į ką kiti tiki, ir apart išniekinimo to viso, nieko nepasiulė, nieko nepažadėjo. Taip ir rodosi, kad toki žmonių yra tik atiminėjimui iš kitų, ką tie turi, kad juos apiplėšus, apkrausčius iš visko, palikt juos be nieko.

O reiktų visgi jau susiprast tokiems žmonėms, jog norint ką pas žmones pasėt ir prigdyt, reikia tikrai ką nors pasėt. Niekas dar nematė, kad žmogus, norintis dirvoj užaugint kviečius, tik žoles išrautų ir taip viską paliktų, nieko nesėjęs. Taip ir su tokiais kalbėtojais, tokiais kvasi-mokintojais, kurie tiki ir giriasi esą "susipratę" ir "apsišvietę". Jei tikrai jie turi supratimą, jog reikia tarpe žmonių auklēt susipratimą, jiems reiktų ir žinot, jog ne užtenka estradoje pasitampyt, prirėkaut, pripliovt ant šio ir to, ir nueit avo keliais toliau, kad ten tokias pat nesamones parodžius. Vieton to jiems reiktų suprast, jog reikia žmonėms ką nors duot, idant tuomi prie savęs pritraukus juos ir jų pasitikėjimą įgijus.

Blevyzgos liekasi blevyzgomis. Išdarkymas, kad ir pačios tikybos, rods, gali pas vieną ar kitą atrast sau dirvą. Gali pas ką prigyti,

gali išaugt į smurtą tikybos priešą toks žmogus, pas kurį blevyzgos užsiliks. Bet kas iš to? Tas žmogus liksis papliovias ir visame tik pliovonėmis vaduosis, jokio žinojimo neturėdamas. Ir jis nieko kito duot neikam nemokės, tik sieks atimt nuo kitų tai, ką matys tuos turint. Męs jau žinome pasekmes tokių pliovotojų, žinome ir pasekmes tokių laikraščių, kurie likosi tik pliovotojų organais. Ką jie žmonėms davė? Davė tai, kad išauklėjo tulą skaitlių tik pliovotojų, be jokio rimtumo, be jokio nuosėklumo, kitaip sakant, jie sutvėrė burelį niekam nevertų invalidų.

Kuomet tokiomis netikusiais darbais užsiima žmonės tamsūs, neturinti supratimą apie kenksmingumą savo darbų, tiems gali rasti kaipada ir pateisinimai, kad toki žmoneliai nežino ką jie veikia ir kam jie dirba. Bet kuomet tuomi užsiima žmonės ir šį-tą žinanti ir išmananti, tai jau pateisinimo but negali, nes jie žino ir supranta savo darbą iš anksto. Jiems turėtų but supranta ma taipgi, kad grėsimas žmonių nuo laikraščių skaitymo ir nieko nedavimas skaitymo vieton, siunčiant juos prie girtuokliavimo didėje linksmybių dienoje, pavasario šventėje. Viskas kas liekasi, tai tik pamanyt kaip didelė blėdis žmonijai, visuomenei tuomi teikiama. Ar supras jie tai kada nors, ateitis gal kada parodys, kaip jie netekę kam tokius patarimus duot, turės eit paskui tuos, kuriuos jie dabar nuo laikraščių skaitymo grasina, kad juos priprašyt grįšt ten, iš kur juos išbaidė. Ar tikslas pavyks, tas irgi tik ateityje duosis matyt.

Malonus broliai ir sesers! Męs visuomet čia susirenkame ne keno bent nuteisimui ar keno išbarimui, nes supraplame gerai, jog iš to naudos nėra. Męs savo susirinkimuose visuomet tik apkalbame bloguosius nuotikius, kad juos įvertinus taip kaip jie užsitarnauja, ir juos sau perstačius pilnoje šviesoje, ir parodžius visiems, kurie ateina pasiklaustyt mūsų praklabos. Kas jos klausosi su atyda, kas tėjia apkalbamus mūsų susirinkimuose dalykus, tas aiškiai visuomet supranta paties

REIKALAUJA LEIDIMO 2.75 NUOŠ. ALAUS.

VOLSTEADO AKTAS YRA SAVO RUŠIES KRIMINALISTIKA.

Praėjo jau laikai kada prieš rinkimus augštųjų valdininkų, politiškai agentai balsuotojams dalindavo pinigų, gėrimus ir rukymus, prie to dar žadėjo visokias geroves, jei tas ar šis žmogus liksis išrinktas valdžion. Praėjo ir tie laikai, kuriuose prie tų pačių progų, tos pačios rušies agentai, prisispjūrę siulė žmonėms gerovę ir ją gvarantuodavo, jei tik šie savo balsais panaikins gertuves ir uždraus sunkimą ir pardavinėjimą svaiginančių gėrimų, kas žmonėms duot turėjo ne apkainuojamą naudą, nes jie neturėdami progos girtuokliaut, eis į bažnyčias, į teatrus, ir iš to liksis blaivūs ir dori. Neturėdami progos pragert savo pinigų, jie bankosė susikraus pinigų kruvas, pirsksis gražius namus, ištaisys gražius drabužius, bus turtingi, sveiki, dori, ir — ką čia viską supasakosi.

Ir tokia gadynė virto. Viskas įvyko, likosi žmonės tapt tik laimingais. Bet tas nebuvo lemta. Laimingais likosi tik tie, kurie moka dirbt degtinę ir suranda kelius nelegališkam jos pardavimui. Gyvenanti iš kasdieninio savo darbo pasinėrė į skurdą. Valstijos ir miestai nubiednėjo, skolose pasinėrė. Kad gelbėtis iš skolo, imta krauti mokesčius ant gyventojų, žinoma, ant turinčių nejudinamą nuosavybę, o šie pradėjo engt tokios nuosavybės neturinčius, plėšiant nuomas, kad padidinus savo įeigas, gi valdžia krauja asesmentus įeigų, kad surinkus daugiau mokesčių, ir kuom plėšia nuo nuomininkų tuom valdžia daugiau mokesčių ima, ir taip nuomininkai, kurie sudaro gyventojų didžiumą, atsidurė elgėtų gyvenime.

Su produktais ir kitais gyvenimo reikmenų "gamintojais" dedasi tas pats. Pirkliaujantieji virto tikrais kriminalistais; jie nuo perkantųjų plėšia kasdien vis daugiau, daugina įeigas, ir tuomi didina asesmentus mokesčiams nuo įeigų. Ir taip imant nuo A iki Z, visur tik spekuliacija, išnaudojimas silpniesnių, o pasitarnaujant pinigų žemam kursui, brangumo galo nesimato. Su pinigais spekuliacijai irgi rubėžių nėra; ar auksu ir sidabru gvarantuotas pinigai, ar bevertė bankos kortelė, visur skaitoma lygiai žemiausiu kursu, ir žmonės, ypač gyvenanti iš savo rankų darbo, ką uždirbo vakar, šiadien turi viską atidut spekuliantui.

Paputė kitas vėjas.
Kuomet toki lupimai eina, valstybė biednėja ir tik spē-

apkalbamojo dalyko naudą ir blėdį. Pasitaiko kartais į musų susirinkimus atsilankyt ir žmonėms dar prie atydaus klausyimosi nepratusiems, ir jie iš musų kalbų pasidarau sau nebutus daiktus. Jie ir iš šios musų kalbos ką nors patys pasidirbs, bet apie tai pakalbėsime kitą savaitę. **Žmogus.**

kuliantai tunka, prisiartina augštųjų valdininkų rinkimams. Politiškai agentai dabar jau nemato reikalo eit į pilkiasias minias ir žadēt auksu kalnus už balsų davimą šitam ar anam kandidatui, kadangi tuos pačius prižadus atkartot neverta, o naujo nieko nesurandama. Užtai parsiejo patiems partijų šulams sukurt tarpšavinę kovą. Ir kova sukurta. Demokratai savo konkurentams užkurē pirtį. Skandalus kėlė vieną po kitam. Surado visas suktybes, kada tik kokia papildyta, ir iš augštųjų valdžios vietų pradėjo ristiš sulai vienas paskui kitą. Iškelta viešumon net ir prezidentų rinkimuose perkioiti balsai už šimtus tukstančių doliarų. Tai vis daryta savo konkurentų pažeminimui balsuotojų akivaizdoje, kad save parodžius teisningais, valstybei gerovės įieškančiais.

Dalykas aiškus. Čia einasi prieš tikslą, idant susimedžiojus didesnę įtekme ir rinkimuose daugiau laimėjus. Žadėjimas visiems daug darbo su brangiomis darbininkams algomis šiadien jau nieko nereiškia, nes kiekvienam perdaug aiškų, jog darbininkams mokamos didelės algos "per pakaušį išlenda", gi daug darbų žadēt nėra iš ko, kadangi užrubėžiuose pramonei suirius ir svetimos valstybės likus be auksu ir sidabro, tas nieko negali nusipirkt, nes "kultūriškos" šalys susigriebe jų auksą, dabar tik žiuri kaip pasigaut jų girias, kasyklas, ir nuvilkt prakutinius marškinius. Gi pramonei ir vilties nelieka, nes namie viskas jau baigiasi, ir ryt-poryt pasibaigs Putimas kito vėjo gyvai jaučiamas.

Duokit gert alaus!
Nelikus budo atgriebimui prarastos kelias atvejais savo įtekmes, atkreipta akys į senesniai liaurais vainikuotą prohibiciją, ir nors pernai dar ji skaityta žmonių išganymo įrankiu, staiga išsižiūrėta joje žmonijos pragaistis. Kelios politiškos konferencijos ir nenaudėlės prohibicijos "zlastys" jau ant projektų gaminimo komisijos stalo. Dar valandėlę, ir kongresas jau turės bilijų, reikalaujančių prohibicijos nuplakimo.

Bet kol viskas tas įvyks, reikia sukelt pašalinis upas. Ir jis jau keliamas. Darbo federacijos prezidentas Gompers, kuris neseniai sakė, kad svaiginančių gėrimų panaikinimas darbininkų padarys ir moralistais ir lobininkais, aną dieną jau komisijai pasakė, jog darbininkams yra reikalingas alus su 2.75% alkoholiaus, nes prieš sunkaus darbo gėrimas paprasto vandens yra kenksmingu jų sveikatai.

Bet ne vienas ponas Gompers šiadien atsidurē prie tokios nuomonės. Greta jo stovi ir daugiau žmonių, tik tie eina jau toliau, kalbėdami ne apie darbininkų sveikatos pavojų del paprasto vandens, bet, tiesiok, apie

žmonijos pragaistį, kurią be, kurią žmonės šiadien gerai neša dabar praktikuojamas Volsteado aktas, kuris dar neuspėjo isigyt laimėjktis priedu prie 18 paragrafo federališkoj konstitucijoje ir tuomi liktis valstybės įstatymu. Liudininkai projektų komisijai šiadien pasakoja, jog butinai reikalinga nusukt ragus Volsteado aktui, kaip kriminalistikos auklėtoju, nes tik jam pasitarnaujant, nuo 1920 m. ikišiol, Viskonsino ir Illinois valstijose alkoholiukų pasidaugino 1000%, gi septyni milijonai žmonių likosi tikrais latrais del vienos tik nelegališkos prohibicijos. Ir jei dar Volsteado aktą praktikuot tris ar keturis metus, pilnai reiktų tikėtis Suvienytų Valstijų, kultūriškiausios pasaulyje valstybės, virtimo tikriausia prostitucija, nes gyventojai kasdien bređa vis giliau į kriminalistiką, imasi tiesų laužymo, ir taip auklėja naują ištvirkėlių giminiją, kurią jau jokia įstaiga ne pataisys.

Kunigo Sawyer nuomonė.
Kunigas dr. Roland Sawyer iš Ware, Mass. naris Massachusetts "lėgslaturos, turi nuomonę, jog šiadien praktikuojamas Volsteado aktas nepadarys žmones blaivais, nors jis butų veikmėje per 500 metų. Jo nuomone, reikalinga leist gert alų su 2.75% alkoholio, koks buvo naudojamas karės metu, ir tik toks alus žmones galėtų atvest prie doros ir morališko atgijimo, koks buvo prieš karę, naudojant jį per 20 metų. Ir taip išsireiškęs kunigas Sawyer susunka: "Aš esu draugas Volsteado akto, bet dėl žmonijos išganymo, gerinkime jį, nes kito išėjimo iš praputies nėra".

Buvęs teisėju Missouri valstijoje, ponas Harry S. Priest saško: "Volsteado akto pravedimas surijo didžiausias pinigų sumas; kiekvienam kongresmonui, kiekvienam senatoriui buvo grumota, kad jie nedrįstų sugrįšt į savo distriktus, jei jie nepervarys Volsteado aktą augščiausiose valstybės įstaigose. Taip buvo įvestos inkvizicionališkos tiesos, kurios likosi tik mažyčiu morališkuo ženkliu (badge), tiesomis kriminalistikos tarp turtingųjų ir neturtingųjų. Iš to visko galima išsigelbēt tik leidžiant vartot žmoniems alų su 2.75% alkoholio, koks karės metu buvo vartojamas, kitos išeities nėra".

Redaktoriaus nuomonė.
C. A. Windle, redaktorius laikraščio The Incanoclast, reprezentuojantis Illinois distrikta, liudydamas prieš prohibiciją, atrandā, kad prohibicija nors padaugino bankų depozitorius, tai vienok žymiai nusukriaudē ukininkus ir sumazino ukių produktus, 100% sumazino ukių darbininkų algas ir beveik sunaikino grūdų eksportą, per pastaruosius keturis metus. "Prohibicija padaugino bankoms depozitorius ir trigubai padidino plėšikų gaują. Bankų depozitai išauklėjo tiesų laužytojus, degtindirbius ir žudikus, kuriuos joki įstatymai ne apeina".

Toliaus ponas Windle nurodo, jog vynuogių auginytojai prieš prohibicijos įvedimą turėdavo įeigų 45 milijonus doliarų; pirmuose metuose prohibiciją įvedus jų įeigos pašoko iki \$315,000,000, gi pernai įeigų jie gavo \$1,260,000,000. Jie pinigus krauja į bankas, gi tuom patim laiku javų auginytojai bankrutija, nes nėra kam ukių apdirbt, javus negalima užaugint, nes vynuogių auginytojai jiems atėmė darbininkus. Męs galime džiaugtis vynuogių gausumu, ir pasigirt duonos neturėjimu" —baigia ponas Windle, ir prideda, jog prohibicija Suvienytoms Valstijoms ikišiol kainavo \$6,052,000,000 daugiau negu Anglijos skolos, į kurias ji pasinėrė dalyvaudama pasaulinėje karėje.

Kunigo Sawers nusiskundimas.
Kunigas Sawers prisiklauses kitų kalbų, lyg susigra-

ria. Tai yra gyvieji nuodai, kuriais nuodijasi milijonai žmonių. Šituos nuodus žmonės nešiojasi nendrinėse lazdelėse, variniuose įduose, ir pardavinėja stiklelį už 25 centus. Lai kas nors išgeria šiuos nuodus iš šitos bonkutės, o tuojaus persitikrins, kad iš to išeis blogos pasekmės, kurias negalima atitaisyti".

Toliaus dr. Hall nurodo, kad vienoj tik Chicagoj nuo karės girtuoklybės dėl pasidaugino visokios nedorybės 1000%, ir tai tik pasidėkavojant aklų fanatikų pasidarbavimu įvestai priverstinei prohibicijai.

Dr. W. F. Lorenz, žinovas nervų ligų iš Viskonsino universiteto, liudija, kad prieš prohibicijos įvedimą nervų suirimo ligoniams budavo žmonės, girtuokliai, 39-45 metų amžiaus, gi prohibiciją dabar praktikuojant tokiais ligoniais yra žmonės 22-25 metų amžiaus. Tik vienuj ekskarevių su nervų suirimu dėl girtuoklybės į gydyclas pateko 200 tik vienuose 1922 metuose, gi nuo tų metų jų skaitlius pasidaugino 31%. Imant šitos rušies ligonius keturias dešimtis septyniose valstijose, jų gaunama: 24,900, 1915 m., 26,000 1920 m., 28,600 1921 m., 29,400 1922 m. ir 30,300 ligonių 1923 m. Tokiu budu girtuoklybės ligoniai pasidaugino 20% bėgyje pastarųjų trijų metų, ir 10% bėgyje penkių metų, nuo 1915 iki 1920 m.

dinės prohibicijos blogomis pasekmėmis, skundžiasi: "Musų pastangomis nuo 1840 m. buvo varymas girtuoklybės iš šeimynų ir jų namų. Tas davė geras pasekmes kol Valsteado aktas priimta praktikon. Dabar tose pačiose šeimynose auklėjasi buriai naujų latrų; tėvai dirba degtinė ir prie stalo ginčijasi už jos gerumą, o jų vaikučiai tam viskam prisiziūri ir prisisklauso. Ir auga jie kaip nauji girtuoklybės praktikantai. Volsteado aktas surišo mums rankas ir į musų šeimynas, į musų namus įvedė kriminalistikos kursų—pamokas. Tas grumoją didelį pavojum musų įstaičioms. Jaunoji karta, išėjus Volsteado akto kursus, ateina musų draugijon jau kaip alkoholikai, kaip nauji dorofligoniai!"

Baigdamas savo kalbą kunigas Sawyer, nurodo, jog karės metu, kuomet buvo leistinu 2.75% alus, aplinkybės buvo daug geresnės, nes tada gėrovams buvo tam tikros vietos, gi Volsteado aktui įėjus praktikon, nors teoriškai gertuvės panaikinta, tai praktiškai jos įsteigta žmonių šeimynose, o to pasekmės vis blogėja, ir net nežinia kas iš žmonių išeis, jei Volsteado aktas ilgiau bus praktikuojamas. "Per daug metų mes kontroliavome girtybę, dabar girtybė kontroliuoja mus. Ar ne laikas sveiko proto žmonėms panaudoti savo protą visuomenės gerovei ir išgyrimui? Valsteado aktas yra legislatyviskas žvejas, nes jis sako, jog 6/10 alkoholio yra girtuoklybė, kuomet kiton pusėn verčiama žmonės nuodintis alkoholiu be nuosimčių rubežiams. Man, rodosi, jog daug didesnė klaida, nelaidžiant 2.75% alaus, yra daroma. Leiskite tai nors laikinai! Persitikrinkite kaip žmonėms tas bus naudinga. Mes gyvename kvailių parodokse. Vieton gert 2.75% alų, mes verčiame savo ūnus ir dukteris gert nuodūs. Kuom greičiau 18 konstitucijos paragrafo priedas bus modifikuotas, tuom bus pagreitinta musų draugijai gerovė. Volsteado aktas yra tik paprasta karčiamos priemonė ir ji tokia liksis, jei nebus ji pertvarkinta, atnaujinta ir žmonių gerovei atiduota"—užbaigia savo kalbą kun. Sawyer.

Iš šito, reikia tikėtis, prasideš mobilizacija armijos kovai su prohibicija, ir bus tokia kova kokia anais metais ejo už jos įvedimą praktikon. Ar bus kas iš to pelnyta, tai kitas klausimas. Liekasi tik prisiminti, kad šita kova dabar rengiama su politiskais partijų išrokavimais. Agentai turės ką nors balsuotojams žadėti; žadės jie balsuotojams alaus, kaip anais metais žadėjo visokius turtus jų neturintiems, kuomet neliks alaus nė degtinės. Demokratai mat ruošia kandidatū į prezidentus New Yorko gubernatorių, kuris pernai pasirašė legislatūros perleistą bilių, panaikinantį valstijos prohibiciją. Pradžia yra, reikia tik ją panaudoti balsų gaudymui, o kas paskui bus—nesvarbu.

APIE ĮVAIRIUS DAIKTUS

Kiek kainavo Amerikos atradimas.

Žmonės atmena praėjusius laikus, kuriuose viskas buvo pigu. Prie praėjusių laikų priklauso ir Amerikos atradimas, kurį palyginus su šių dienų ekspedicijomis, turime pripažinti labai pigiu.

Kolumbui užmokėta pinigų suma, lygi \$320. Pinzovai, kurie vedė dviejų kelionių laivus, gavo abu po \$130, ir kiekvienas jurininkas už visas keliones po \$29. Nesigilinant į smulkiausias išlaidas tų ekspedicijų, visas Amerikos atradimas Ispanijai kainavo 45,000 Ispaniškų pesetų, arba Suvienytų Valstijų pinigais skaitant—\$7,250, tai yra žymiai mažiau negu šiadien kainuoja politikieriams kampanija, kol išrenkama reprezentantų valstijos legislaturon. Nors poetas Pascarella klausia kad, ar nebutų teisingiau sakyti, jog ne Kolumbas atrado indijonus, bet indijonai Kolumbą, tai vienok Amerikos atradimas buvo gana pigus, vertėjo bent puse tukstančio dolerių but brangesniu.

Kad pridėti prie to nors tiek, kiek šiadien pirmieji "panelės", kainuoja rankinis krepšelis, reikia prisiminti karalės Izabelės žemčiugus. Nejaugi jos žemčiugai buvo toki pigūs?

Šis-tas apie Izabelę.

Vienas ankstivųjų autorių pasakoja, jog karalė Izabelė, po nupuolimui Granados, matydama Alhambrijoj katalikų proporciją, pasižadėjo katalikų naudai paaukauti visus savo žemčiugus.

Ar taip jau ir buvo, tai klausimas. Galbut tai yra tik teikti Izabelei komplimentai, o jei kokių žemčiugų ji nepasiėmė, tai todėl, kad nugalėtojams išiveržiant, ji nespėjo juos pasiimti ir todėl jai truko didesnės pinigų sumo Kolumbo ekspedicijai, kurios išlaidų didesnės dalies padengimui turėjo prisidėti Argonijos karaliaus sekretorius Santangel.

Kaip ten nebuvo, Amerikos atradimas visgi buvo begalo pigus, palyginus su tokiais atradimais vėliau. Moroko, netaip svarbus kampelis Afrikaj, Ispanijai kainavo po šešis milijonus pesetų kasdien. Drąsiai galima sakyti, kad šiadien Ispanijai daugiau kainuoja civilizacija vieno tik Morokos gyventojų, negu kainavo visas atradimas "naujo pasaulio".

Tiesa, civilizacijos kaip ir visokių daiktų, kaina labai pakilo. Laukiniai barbarai savo civilizatorius, kurie pas juos neprasyti atsilankė, tik su civilizacijos tikslais, kad juos apkriktijus ir pavergus, privarė prie galutinio bankruto, gi civilizuočiai, netekę savo turtų, lyginai virsta barbarais, nepajėję apdovanoti civilizacija barbarus, kuriuos siekė pavergti.

Europos gyventojai dalinasi į dvi dali: šalininkai ir priešai kolonijoms. Šalininkai garsiai kalba apie civilizaciją, ir netaip jau garsiai apie mokesčius, kuriuos rengiasi ant barbarų užkrauti, gi priešai visu balsu tariasi, kaip reikia gintis nuo civilizatorių, kad patiems likus liuosais nuo svetimo jungo. Taip yra pas budistus, mahometonus ir kitus, kurie nuo krikščionių visais būdais ginasi kaip nuo limpančios ligos. Ir gindamiesi jie žino ką daro, nes gerai suprantą, kad civilizatoriams nerupi "barbarų" laiminga ateitis, tik jų nuosavybėje esančios girios, kasyklos ir kiti gamtos turtai. Ir kuomet tie atėjūnams greitai tuos turtus neatiduoda, dar ir ginasi, todėl gauna vardą "barbarai". Neuztenkant to, civilizatoriai pavartoja visas galybes ir puola si tuos "barbarus" prievarta apciviliuoti, be atsižvelgimo, nors apcivilizavimas vieno "barbaro" parsieitų daug tukstančių dolerių. Taip didelės "barbarų civilizavimo" išlaidos ir varo prie bankruto pačių civilizatorių valstybes, kurių jau neviena skaitosi su savo likimu ir gyvena barbarų gyvenimą.

Pigus civilizatoriai.

Pirmiau negu užmiršime ekonomišką puses Amerikos atradimo, neturėkime mintyje tikrinimą, kad iš tiesų Kolumbas buvo pigus civilizatorius, kad jis savo užduoties darbą atliko už menką tik atlyginimą. Kaip visus praeities ispanus, taip ir Ispanijos atsiradusį Kolumbą apėjo tik didelės naudos geidulis, kad kaip nors atradus naujas, turtingas šalis, kad iš jų ištraukus didelę sau naudą. Tais laikais ispanai vis troško tik aukso. Kolumbas leidosi nežinomon kelionėn tik su vienu tikslu, kad atrast naują žemės plotą, turtingą aukso. Jis Amerikon atpalukęs baudė indijonus pirmiausia aukso, ir liepė parodyti plotus, kuriuose yra daug aukso. Civilizacija indijonų jam, kaip ir visiems "civilizatoriams", niekad nerupėjo.

Kad taip buvo tikrai, liudija faktas, kad Kolumbas derėjosi Granadoj su Ispanijos karaliais ir vasalais, reikalaujamas sau admirolo rangos ir oceano generolo titulo, lyginai ir titulo vicekaraliaus visu kraštų naujos žemės (terra), kuriuos jis atras savo ekspedicijomis. Vicekaraliaus titulas jam rūpėjo tik todėl, kad gaut didelę įėjus, duodančias 1.10 gėrybių, aukso, sidabro, brangių akmenų ir visko to, kas produkuojama busiančiuose jo atrastais žemės plotais. Tą naudą jis, ar jo sukcesoriai, turėjo gaut amžinai, be jokių sutrukdyimų.

Kaip toli savo geiduliais Kolumbas skyrėsi nuo Santangelio ir Luque'o, draugų Pizaro ir Almagro, kurie atrado Peru! Kontraktas, pasirašytas Panamoj, neturintis istorijoj nieko panašaus,

kad nuo visų besislapstęs ir neturintis sąžinės graužimo vienas kuniginas, kurio misijai šiaurinė Amerika pavedė vieną 1/3 indijų krašto, kaip rekompesatą, vertą 20,000 pesetų, priėmė kaip išlaidas savo kelionės, parodo kaip žmonės traukia sau naudą kitokiems tikslams, ne tiems, apie kuriuos kalba. O kad tą kontraktą daugiau apvertint, pridėdant du jo draugu, didžiausiu istorijoj niekšu-žudiku, kaip liudininku jis prisiekdino, ir žinant neteisębę, priėmė nuo judviečių prisiegtą, kuriuos patvirtinimui jis jiemdviem suteikė Eucharistišką sakramentą.

Grįžus prie Kolumbo.

Nebus užgavimu paties Kolumbo, priminus, kad jis tik savo rušies godus pramoninkas. Kad persitikrint apie tai, reikia pasakyti, kiek butų naudos jis turėjęs iš 10% nuo įėjų iš jo atrastų naujų žemės plotų, nuo atradimo dienos net iki šiai gadynei. Tokios įėjus, sulyg kontrakte, turėjo Kolumbui priklausyti amžinai. Ir nors kitokių įėjų nebutų buvę, aparg Argentinijos pigių gyvulių ir kornų, tai visgi butų susidariusios įėjus, skaitant 10% nuo sumos, baisiai milžiniškos, ir butų susikrovusi ir pažūrėt baįsi suma.

Kolumbas, iš Santagelo gautus pinigus dėjo į tokią pramonę, kokios ir gudriausias šios gadynės finansistas negalėtų išgalvoti. Jei sutartus butų galėjus išsipildyti, Krezus prieš Kolumbo ainius butų likęs tik elgėta.

Sulyg kontrakte, Kolumbo giminė turėjo gaut 10% visko to, kas šiaurinėje ir pietinėje Amerikose produkuojama. Kiek tad butų pelnyta iš šiadienių "karalių" anglių, naftos, išdirbėjų automobilių, rašančių mašinų, apsaugotų britvų, neskaitytą jau didžiųjų trusų pelno, jei nuo visų jų įėjų atėmus po 10% ir atidavus Kolumbui, ar jo giminėms?

Pirmutinis Kolumbo pelnas buvo įėjus už parduotus 500 indijonų, kuriuos jis paėmęs vergijon Amerikoj, nusiuntė Ispanijon ir tie parduota ten vergijon. Kronikos nepasako už kaip didelę sumą parduota tas vergu indijonų transportas; galbut išparduota labai pigiai, nes indijonai Ispanijoj tada ne priskaityta nė žmonėms, nė gyvuliams, kurių mėsa galima pasinaudoti nė patiems pirkėjams, nė kam kitam. Kaip darbininkai jie irgi neparodė praktiskos vertės, nes nežinojo kam reikia dirbt, ne savo darbus, ir atsisakė pasiduoti pavergėjų civilizacijai.

Varpui mokesčiai.

Kolumbas vadinosi jau Don Cristobal, kada indijonų transportą išsiuntęs Ispanijos vergijon, susiprato, kad iš indijonų mažas pelnas. Kad pelnyt daugiau, jis išdavė taip vadinamas "varpo tiesas". Jis uždėjo ant kiekvieno indijono, nuo 14 metų amžiaus, privalumą, per tris mėnesius pririnkti jam tiek aukso, kiek telpa į varpą (kitokios mios jis su savim neturėjo).

Tiesos reikalavo iš Mediacote, kuris buvo paskirtas a-

kamonu ant pavergtų indijonų, kas mėnesis aukso šmota, kuris butų lygus dy-no didumui. Tai buvo pirmutiniai bandymai civilizacijos ant Amerikos "barbarų" indijonų, arba kitaip sakanč, buvo tai pirmieji žingsniai indijonų nubaidymui nuo civilizacijos. Indijonai, kurie nemokėjo pildyti paliepiamą, tie buvo gaudomi raitų lupikų—spanų, su skališkai šunimis.

Sunias instinktyviškai yra civilizacijos palaikytojais ir ištikimais tarnais savo ponams, jie yra sargai tvarkos, ir tai pigiais tarnais, dirbančiais tik už lašą lakalo. Iš prigimties jie yra priešais visokių nenaudėlių. Primint vienok reikia, kad Don Cristobal, kaip godus pramoninkas, tankiai turėjo susitikt su nemalonėmis aplinkybėmis, kurias nuokart lengvai užkariaudavo. Apsvaigęs jis tokiomis pasekmėmis, Ispanijos karaliui ir karalei Izabelei prižadėjo septynių metų bėgybę indijonų—vergų kariumenę, iš 50,000 pėkstininkų ir 5000 joties, kuri padės Ispanijos kariumeni užkariauti Kristaus grabą ir patį Jaruzolimą, kad pavedus tai krikščionių globon.

Taip pasižadėjęs visgi apsišvylė, nes apžiūrėdamas užimtas kolonijas, persitikrino, kad nėra arklų. Indijonai visai nežinojo, kad dar yra toki žmogaus draugai, kurie prisideda prie civilizacijos platinimo. Ir išties, kol konkvistatoriai vaikščiojo pėksti, gaminodami indijonus, kad tie neštų į Kolubo varpą surinktą aukso, indijonai iš to nieko sau nedarė, bet pargabenus iš Ispanijos arklius ir ant jų pasirodžius civilizatoriams rustybėje, indijonai tikrai persigando.

Amerikoj nebuvo arkliai.

Don Cristobal persitikrinęs, kad "naujame pasaulyje" nėra arklų, labai rupinosi, nors tai nebuvo reikalinga, nes jei indijonai tada butų turėję arklius, tai ne indijonai ispanams, bet ispanai indijonams butų turėję vergaut. Bet Kolumbas nebuvo tolmačiu ir rupinosi sudarymu indijonų kariumenės, kurią buvo prižadėjęs atkariavimui Kristaus grabo ir viso Jaruzolimo, iš netikėlių.

Neliko jam nieko daugiau, kaip tik pirkti arklius Ispanijoj, o tam reikėjo daug pinigų, gi aukšą indijonai nenoriai rinko, ir tai daug mažiau jam nešė, negu jis tikėjosi.

Kol šis aprašymas pasibaigs, reikia apsisotot prie kronikų, kurias pažymėjo kronikai, ir paminėti, kad istorija aiškiai nepasako, kodėl naujai atrastas pasaulis užvadinta nuo vardo Americo Vespucio, kuris kaip specialistas jurininkystėje, Casa de Contratacion mieste padirbo naują žemlaipį atrastos Amerikos, bet prie jos atradimo nieku neprisidėjo kaip jurininkas. Faktiškai Amerika turėjo vadintis Beatrica, kadangi prie jos meilė Don Cristobalą arba Kolumbą, privertė Amerikos jieskot, ir tik dėl tiesos meilės jis ne keliavo jieskot kitų kontinento dalių.

SVEIKATA.

F.L.L.S.

Sužeidimai ant geležinkelių.

Prirodymą apie myrius ir sužeidimus galima rast įžangoje. Pagal raportą tarpvalstijinės vaizbos komisijos, pasirodo, kad 1909 m. skaitlius užmuštų ant geležinkelių buvo sumažėjęs veik iki pusei, o skaitlius sužeistų apie 20 nuosimčių; 2971 tapo užmuštais ir 63,920 sužeistais pereintais metais. Tas mums parodo, kad žinystė apie pirmąją pagelbą butinai reikalinga tarpe geležinkelio darbininkų. Prižadastys sužeidimų ant geležinkelių yra įvairios: prikabinėjant vagonus tankiausia sutrinama rankas prikabinotojui; sulaužymas; papulimas tarp ratų ar po vagonais ir t.t.

Perspėjimas. Geresnis apsaugos įtaisymas teorijoj ir praktikoje, rupintis tuomi pačioms kompanijoms. Apsaugojimo prietaisais, įrengtos pačių kompanijų. Paprastai saugojimasis pačių darbininkų. Trumpesnės darbo valandos, todėl, kad kuniskas nuvargimas nebutų priežastis neapsižiūrėjimo—pareiga kompanijos. Svarbiausi nurodymai užduočių pirmosios pagelbos visiems darbininkams.

Nėkuomet neik skersai geležinkelį, kol nepersitikrinęs, jog neateina trukas. Nešok ant ar nuo vagonų, kuomet jie jau išsijudinę iš vietos. Nestovėk priekyje vagono, kuomet jis jau išsijudinęs. Nekišk galvą ar kitą dalį kūno per trukio langą. Neper-eik skersai prieky ar užpakaly stovinio ar bėgančio trukio, kol nepersitikrinsi, kad nėra pavojaus nuo kito trukio. Visuomet atsižvelg į pėrsgerėjimus apsaugai prikabinčius prie stočių, kryžkelių ir t.t. Neuzmiršk, kad tavo nerupestin-gumas šiuose dalykuose gali tavo gyvastį įtraukti į pavojų.

Paprasciausiai ant geležinkelio sužeidimai visuomet yra sujungti su žiauriomis žaizdomis, iki pusei nutraukime pirštų kojų ar rankų. Sutrynimai ir suplaisymai, tai paprasti kasdieniniai atsitikimai ant geležinkelių.

Į žaizdas, suteiktas prie sužeidimo ant geležinkelių, visuomet prikrita purvų, smilčių, arba anglio trupinėlių. Sutrynimai tankiausia padaro didelį kraujatekį, o kur kuną suplaiso, ten kraujas teka liuosai. Kančios esti didelės.

Apsiejimas. Sužeidimuose ant geležinkelių, pirmoji pagelba yra labiau reikalinga,

Beatricos atradimas buvo pirmesniu už atradimą Amerikos. Francuzišką "Cherchez la femme" (jieskokit moteries) neliepia jieskot vyro. Bet grįškime prie užbaigos. Kaip dalyką imsimė, sulyg statistikų turime pripažinti, kad Amerika atrasta labai pigiai. Šiadien daugeliui "amerikonų" kurkas brangiau kainuoja "atradimas" Paryžiaus, negu Ispanijai kainavo atradimas niekam nesapnuotos Amerikos.

ne kad kitose vietose, bet pagelbą turi duot su dalyku apsipazinę žmonės. Labai tankiai neišmanėliai vietoj, kad daryt kas jiems pridera, sužeistajį taip "pavartoja", kad labiau jam kenkia negu pagelbsti. Toki gelbėtojai privalo pirmiau eit gelbēt sudaužytus vagonus, ne žmones. Sužeistus žmones reikia nunešt taip toli nuo atsitikimo vietos, kad esanti aplink ir arti žingeiduliai nelaipiotų per juos. Jei randasi pora vyrų, suprantančių uždavinius pirmosios pagelbos, tai vienas jų privalo pasilikti vietoje, kur katastrofa atsitiko, kad galėtų patarnaut gelbėtojams patariant kaip jie turi nešt sužeistuosius, o kitas turi prižiūrēt jau nuneštuosius, vietoje jiems paskirtoje. Prie sužeidimų ant geležinkelių visuomet reikalingi veik visi pirmosios pagelbos įrankiai, koki tik yra paminėti. Sutrynimai, rišantiesi su sulaužymu kaulų, reikalauja stropios atydos, ypač geros priežiūros.

Neretai iš atgabentų į ligonbučius sužeistų ant geležinkelių, atrandama, jog iš žaizdų nutekėjo tiek daug kraujo, kad padėjimas ligonio apvertkinas. Atminkite visuomet, kad reikia tuojaus sulaukyt kraujatekį ant kiek tiktai tas yra galima, nes to nežiurint, kad ir nelabai jis teka, tačiau reikia sulaukyt į laiką, užbėgant tuomi pavojui. Apart to, sukrėtimas užgauna širdį ir tuomi padidina jos plakimą, kas taipgi priverčia kraują veržtis per žaizdas. Rodosi jau nereikia aiškinti tai, kad šiame atvejyje greičiausia galima šaukiamasis prie daktaro yra butinai reikalingas. Hirurgiška pagelba čia gali dar pagelbēt.

Kol mes neturime pirmosios pagelbos įrankių pačiuose trukuose, arba bent kambarių nelaimingų apžiūrėjimui, kiekvienam suobėgy geležinkelių, mes turime pasinaudoti iš kiekvieno budo, kuris tik yra tinkamas ir galimas turēt visuomet po ranka.

Taip, leiskime nevartojamas audeklas, esantis miegojimo vagonuose, yra daug geresnis aprišimui žaizdų, negu koki purvinį drabužiai. Raiščius galima padaryt iš paklodžių, plonyčius iš pasazių skėčių ir tt. Po sukrėtimui ligonį visiomet reikia paguldyt galvą žemiau, ant šieniko, jei tokį galima rast. Ligonį visuomet reikia gerai kaldromis ar žiponais apklostyt. Kad sumažint jo jautrumą, reikia duot lašelį degtinės, kurios gali juk turēt kās nors iš pasazių, arba arti stovinių žmonių. Tik nėkuomet sužeistam nereikia duot degtinę didelę porciją, tas kenkia. Jei manoma, kad daktaras tuojaus pribus, tada galima duot vieną diktoką gurksnį degtinės, bet jei dar ligonį reikia gabent kelias valandas kol daktaras pasiekiamas, yra gerai duot jam arbatšaukščio miērą degtinės*) ir paprastą šaukštą vandens, atkartojant tai kas dešimts minučių, jei yra reikalingas (žiurint į ligonio padėjimą).

M. Stakėnas.

A-M-E-R-I-K-A

(Tęsa)

Kolumbijos istoriškai ruožai.

1502 m. Kolumbas išlipo Kolumbijos apeliunkėje. 1519 m. Miestas Panama tapo įsteigtas. 1587 m. įsteigta miestas Cartagena ir Pedro de Heredia, Ispanijos paskirtas gubernatorium. 1610 m. įvesta čia inkvizicijos teismas.

1810 m. Kolumbija apsišaukė nepriklausoma. 1819 m. Simonas Bolivar ties Boyaca galutinai sumušė Ispanijos spēkas ir apšaukė Kolumbiją nepriklausoma respublika.

1830 m. mirė Simonas Bolivar, pietinės Amerikos "Jurgis Washingtonas" 1850 m. Prezidentas. Lapez panaikino vergiją, 1903 m. Panama atsiskyrė nuo Kolumbijos ir tapo nepriklausoma respublika.

Kolumbijos pinigai, doliaro vietoje, pesa, šiaurės respublikos pinigais vertas 97,3c. Įeigų 1921 m. turėjo 25 milijonus pesų, išlaidų 33 milijonus pesų. Eksportas į užrubežius 1922 m. siekė apie 44 milijonus pesų, importas apie 32 mil. pesų. užrubežyje parduoda auksą, sidabrą, kavą, koką, rugius ir cukrų. Perka iš svietur, geležį, mašineriją bei plieną, ir vilnonius dirbinius.

Ecuadoras.

Ecuadoras respublika geografiškai stovi pietiniame šone Kolumbijos, Pacifiko pakraštyje. Ecuadoros pietinis šonas rubežiuojasi su Peru. Visa respublikos teritorija apima 120,000 ketv. mylių. Gyventojų turi apie 2 milijonu. Sostinė Quito su 80,000 gyventojų. Žemė labai kalnuota. Veikiant vulkanai: Chimbarazo ir Coto-paxi. Kalnynai yra dar Andes kalnų šakos.

Republika dalinasi į 17 provincijų. Prezidentą renka visi piliečiai be skirtumo lyties, keturiems metams. Įstatymdavystė susideda iš dviejų rūmų, senato ir atstovybės. Autonomiška provincija renka du senatorių 4 metams. Atstovai renkami 2 metams, 1 nuo 30,000 gyventojų. Visi renkami turi but katalikai, nes katalikų tikyba yra valstybinė. Ecuadoras Ispanijos junga numetė sykiu su Kolumbija, nes tuomet jįrai buvo prie Kolumbijos ir dalis prie Venezuelos. Ecuadoras buvo įsteigta tikta po Simono Bolivaro mirties, po 1830 metų.

Pinigai, doliaro vietoj — sukra, Suv. Valstijų pinigais verta 64,9c. Aukso turi 0,8136 gramus. Formališka respublika gimė 1830 m. Rio-bambo seime. Pirmas prezidentas Juan Jose Flores buvo tarpe 1830—1835 m. Vaikai tarpe 6—12 metų priverstinai turi lankyti mokyklą. Mokyklos kunigų įtekmėje. Ecuadoros teritorija buvo apgyvendinta per Pizaso kolonistus. Ispaniška valdžia buvo įsteigta tikta po 1526 metų. Dar ankstyvesniuose laikuose jos apeliunkė priklausė Inco imperijai. Dabartinis prezidentu yra Dr-

Don Jose Luis Famajo, priėmė 1 Rugsėjo, 1920 m. Pažymėtina, kad Ecuadoras turtinga mineralais, turi auksą, platinos, vario merkuro kasyklas. Taipat joje randasi minerališko aliejaus petrolium šaltiniai. Prekyba su užrubežiais 1922 m. davė 25 milijonus sukrų, kuomet inportas buvo tik už 21 milijoną sukrų. Ispaniška kalba yra valstybinė kalba.

Peru.

Peru respublika geografiškai stovi pagal Pacifiką. Iš šiaurės rubežiuojasi su Ecuadoru, iš rytų susieina su Brazilija ir Bolivija ir, pietuose tęsiasi pagal Chiliją. Visa respublikos teritorija apima 722,461 ketv. mylias. Gyventojų turi pusketvirtą milijono. Sostinė Lima, su gyventojų 180,000. Kiti miestai, portas Callao 60,000, Quipa 35,000 ir Curco 15 tukstančių. Dabartiniu prezidentu yra dr. Augusta B. Leguia, užėmęs vietą 15 d. Spalio 1919 m. ir pabaigs tarnystą už penkių metų 1924 m. 15 Spalio.

Republika dalinasi į 18 autonomiškų apskričių ir tris provincijas. Įstatymdavystė susideda iš dviejų rūmų, senato ir atstovybės. Yra 57 senatoriai ir 128 atstovai. Vienas atstovas nuo 30 tuks. gyventojų. Valstybės kalba ispaniška, bažnyčia neat-skirta nuo valstybės. Katalikų tikyba valstybinė. 1920 m. turėjo 200,000 mokinių pradinėse mokyklose.

Peru yra senyva pietinės Amerikos kolonija. Joje randasi seniausi pietinės Amerikos universitetai. Limos universitetas yra įsteigtas 1551 m. Cuzco 1598 m. Arequipa kolegija 1616 m. Peru tėvynainiai kaip Bivero ir Pinerola yra žinomi visam pasauliui kaip mokslinčiai ar gamtininkai. Peru apeliunkėse yra senovės Inco impereijos archeologiškos liekanos, apie tas liekanas istorikas Paz Saldons yra prirašęs daugel knygų. Svetimi istorikai daugel medegos gauna iš jo raštų apie pietinės Amerikos senovę. Peru yra davus garsų dainių Segura.

Reikia pažymėt, kad pietinės Amerikos pirmiejiis numetė sykiu su Kolumbija, nes tuomet jįrai buvo prie Kolumbijos ir dalis prie Venezuelos. Ecuadoras buvo įsteigta tikta po Simono Bolivaro mirties, po 1830 metų. Pinigai, doliaro vietoj — sukra, Suv. Valstijų pinigais vertas 4 dol. 86c. Pirklyba su užrubežiais 1922 m. buvo 171 milijonas librų. Tuom pačiu laiku eksportuota tik už 90 milijonų librų. Pasaulio pramonė gauna vanadį tik iš Peru, vargiai kur kitur galima gaut. Užrubežio pramonėje ji dar parduoda cukrų, vatą, vilną, varį, sidabrą ir petrolinį aliejų.

Uruguja.

Urugujos pinigai, tautiškas koj, mažiausia respublika. Gyventojų turi pusantro milijono, apima 72,153 mylias. Sostinė Montevideo, su gy-

ventojų 361,000. Prezidentas Dr. Baltasar Brum, užėmęs vietą 1 Kovo, 1919 m., pabaigė tarnystą 1 Kovo, 1923 m. Uruguja stovi pagal Atlantiką, prie garsios upės Plate. Urugujos rytinis šonas susieina su Brazilija, vakaruose tęsiasi pagal Argentina. Yra sakoma, Uruguja yra pietinė Amerikoje progresyviškiausia respublika, nes bažnyčia atskyrta nuo valstybės. Moterys turi lygias tiesas balsavime taip pat kaip ir vyrai. Prezidentą renka visi pilnatiesiai piliečiai. Respublikos prezidentas kontroliuoja užrubežinius vidaus ir kariumenės reikalus. Respublikos taryba, kurią suskiria senatas ir atstovų rymas, kontroliuoja finansus, viešus darbus ir apšvietą. Tokiu budu apšvieta stovi ant liberališkos papėdės. Mirties bausia panaikinta pamatiniuose įstatymuose. Tautiškas ar valstybinis Montevideo universitetas turi 4,165 studentus. Uruguja nepriklausomybę nuo Ispanijos paskelbė 25 Rugsėjo, 1825 metuose. Pirmu prezidentu buvo Alvearas, antru gen. Rivera, užėmęs vietą 1830 m.

Urugujos sostinė Montevideo, įsteigta 1726 m. Buenos Aires gubernatoriaus Zavala. Kuomet 1810 metuose Buenos Aires ir La Plato apeliunkėse apsiėreškė nepriklausomybės ginkluotas judėjimas, tuomet Uruguja buvo Ispanijos įiegu centru. Tikta 1814 m. nepriklausomybės šalininkas generolas Alvearas galutinai Ispanijos spēkas sunaikino.

Urugujos pinigai, tautiškas doliaris, vadinasi peso, S. V. pinigais vertas 1 dol. 0342 c. Respublikos bankos ar finansai yra išleisti ant tokio pamato kaip kad Lietuvos litai. Urugujos valstybinis bankas turi pilnai išmokamo aukso ant 20 milijonų pesų. Užrubežio prekyba 1922 m. davė 73 milijonus pesų, o pirkta užrubežiuose buvo tik už 41 milijoną pesų. Respublikos įeigos 1922 m. 37 milijonai pesų. Išlaidos 36 milijonai pesų

Urugujos valstybės kalba yra ispaniška. Seniausias Urugujos bankas yra Banco de Comercial, įsteigtas 1857 m. kapitalo turi 4 milijonus pesų. Banco de Credito, įsteigtas 1908 m. kapitalo turi 3 milijonus pesų, Banco de La Republica Oriental de Uruguay įsteigta 1896 m. Kapitalo turi 25 milijonus pesų. Uruguja turi auksą ir magneto kasyklas. Išdirbystėje Uruguja daugel duoda įvairių hemiškų skystimų ir kietų akmeninių tvartinių. Joje yra daugel stiklo dirbtuvių ir skurinių fabričių.

Poraguja.

Poragujos respublika gyventojų turi nevisai pilnai milijoną, apima apie 75,000 ketv. mylių. Sostinė Aruncion su 100,000 gyventojų. Dabartinis prezidentas dr. Eusebio Ayala, užėmęs vietą 29 Spalio, 1921 m. ir tarnaus per keturis metus, iki 29 Spalio, 1925 m. Poraguja respublika yra skirtinga nuo kitų pietinės Amerikos respublikų, nes jos žemė nėra kalnuota, žemė labai tinkama

agrikulturai, paupiai Poragujos ir La Plato upių yra labai derlingi. Su pasauliu susisieikia Poruguja upe Atlantikan. Respublikos pinigai, tautiškas doliaris—peso, S. Valst. pinigais vertas 96.5c. 1922 m. eksportas davė 9 milijonus pesų, inportuota už 3 milijonus pesų. Poraguja nepriklausomybę paskelbė 1811 m. 14 d. Gegužės. Pirmu prezidentu buvo gen. Belgrano. Tarpe 1814—40 metų Poraguja valdė diktatorius dr. Francia.

Įstatymdavystė susideda iš dviejų rūmų, senato ir atstovybės. Senatorių yra 20, atstovų 40. Respublikos administracija yra padalinta į 5 militariškus kantonus, kiekvienas kantonas turi po 12 apeliunkių, kiekvienoj apeliunkėje yra kariškas viršininkas. Valstybės kalba yra ispaniška ir katalikų tikyba skaitosi valstybine religija. Respublikos įeigos 1921 m. buvo 902 milijonai pesų, išlaidos 920 milijonų pesų. Poragujos eksportas daugiausiai susideda iš daržovių, javų ir augmenų. Medžio taipgi parduoda nemažiausiai. Poraguja gavo vardą nuo pietinės Amerikos arbatinės žolės, vadinamos "paraguja".

Venezuela.

Venezuelos respublika apima 363,928 ketv. mylias. Gyventojų turi pustrėčio milijono. Sostinė Caracas su 100,000 gyventojų. Dabartiniu prezidentu yra gen. Gomez. Prezidentą renka kongresas, tai yra senatas ir atstovybė, septyniems metams. Dabartinė konstitucija įvesta 13 Birželio, 1924 m. Įstatymdavystė susideda iš dviejų rūmų, senato ir atstovybės. Senatas renkamas trims metams, o atstovai, vienas nuo 30,000 gy-

ventojų taipat trims mėnė. Pinigai vadinasi boliviaru, turi 0.290323 gramus auksa, S. V. pinigais vertas 19.3c. Respublika turi du universitetus. Metinės valdžios įeigos siekia apie tris milijonus boliviarų. Išlaidos apie tiek pat. Užrubežinė prekyba 1922 m. davė 25 milijonus boliviarų. Iš užrubežių buvo pirkta tik už 18 milijonų boliviarų. Kariumenę turi nedidelę, taip kaip ir kitos pietinės Amerikos respublikos, tik apie 10 tukstančių kariuivį. Karės laivynas susideda iš 10 laivų, dviejų didžiulių ir 8 mažesnių. Respublika finansiskai neblogai stovi. Bankade de Caracos turi 6 milijonus boliviarų, įsteigta 1890 m. Banka de Venezuela turi 24 milijonus boliviarų, įsteigta 1890 m. Banka Mercantal Americano turi 10 mil. boliviarų, įsteigta 1917 m. Banka Maracaibo turi 5 mil. boliviarų. Prie to yra dar svietimų šalių kelios bankos.

(Galas)

Užima kontraktus ant budavojimo ir taisyso namų. Taip PRANAS LEVERIS Dailydė-staliorius. gi taisy ir dailina namus ir padaro įvairius medžio darbus. Kainos labai žemos. Reikalaujanti dailydės, malonėkite kreiptis pas mane, po numeriu — 15 Millbury Street, Tel. Park 8177, Worcesteryje.

Worcesterio PENKIŲ CENTŲ BANKA, 316 Main Street, Turtas — \$22,500,000. Įdėjimai eina ant intereso pirmą biznio diena, kiekvieno mėnesio. BANKOS VALANDOS: Kasdien nuo 9 ryte iki 3 popiet. Subatomis nuo 9 ryto iki 1 val popiet. Subatos vakarais vien tik dėl pinigų įdėjimo, nuo 6 iki 8 val vakaro.

"AMERIKOS LIETUVIO" KNYGYNE GAUNAMA ĮVAIRIŲ KNYGU.

SUGRAŽINKIT LINKSMAS DIENAS! SUGRAŽINK ATGAL DRAUGIAUKUMĄ, MEILĘ, DAINAS, MUZIKĄ IR AOKIUS, TŲ LINKSMŲ DIENŲ, KURIOS JAU PRABO... Įsigyk GRAFONOLĄ, kuris palinkamins jus namus. Lietuviški Rekordei, padaryti Lietuviški artistų dainos, monologai ir muzika. Musų krautuvėje randasi didelis pasirinkimas REKORDŲ ir mašinų. Iš kitų vietų lietuviai norinti įsigyti Grafonolą, pildykite mūsų reikalavimą katalogo, pridėjus savo adresą, nolą arba lietuviškų rekordų ir už 2c. stampą, adresuojant: M. PALTANAVIČIA, 15 Millbury St., - Worcester, Mass.

Ruffles MOTERIMS IR MERGINOMS! Gal jus turit Getonus plaukus? O gal jus plaukai yra juodi? Ar Kastantiniai Rudi? ar Aukštinės parvos; Raudni plaukai ar Vaidikai Raudoni? Vienok nežurint kokios spalvos jie nebutu, neiešk plaukams sukurti! Jų graizimas! Ruffles atlieka tai, jei jus tik laika nuo laiko juos naudovite. Nežurint ar jus savo plaukus dar tebedėvė supintus į kaag, ar susuktus į mazgą, ar gal jau esat trumpai nusikirte, vienok jus negalite dailinti, kad nebūvotų šikrėte plaukams sudaryti juos išvėsdę! Jums nereikės kentėti nesvarumo dėteli netėjimo ir besilupimo galvos odos, jei naudovite Ruffles. Nereikite mums žodelių. Nusipirkite 6c. banka ir paštos persiūskite, kad Ruffles yra mirimo prietais plaukams ir karta yra puikiausia plaukų toniku, kokį tik kada este naudovę! Galima gauti aptiekose. F. AD. RICHTER & CO. Brooklyn, N. Y. 104-114 So. 4th Street

BALTIJOS-AMERIKOS LINIJA 9 Broadway, New York, N.Y. TIESI KELIŲ LIETUVA PER HAMBURGA PILIA ARBA LIEPOJŲ. Vairuokit visą parankiu ir tiesiu keliu Lietuviški vėžiudėmė. PIRIAVA aplenka lenkų juosta (karidori). VISA TREČIA KLESA PADALINTA I KAMBARIUS ANT 2 ju. 4-rių, 6-rių ir 8-rių L.O.V.U. S.S. POLONIA Gegužės 21-mą S.S. LITUANIA Birželio 11-tą Trečios Klesos Kainos: HAMBURGA \$103.50 — PIELAVA \$106.50 — LIEPOJŲ IR KLAIPEDA \$107.00. Dėl laivakortėjų ir žinių kreipkitės prie savo agentų.

Naujas Savaitinis Am. Lietuvių Laikraštis "V A R P A S" Eina Kas Šeštadienis. Kaina mėtam Suv. Valstijose \$2.00 Pusei metų 1.00 Užsieny ir Lietuvoj metams 3.00 Pusei metų 1.50. Jeigu norit pasiskaityt tikrų ir teisingų žinių, skaitykit "Varpa", kuris, kuris nieko neuzkabindamas, paduoda ir nušviečia tik įvykius. Indėk į konvertą dvidolerinę (\$2.00) ir pasiūsk "Varpo Administracijai, o gausi jį. "V A R P A S" 325 1/2 SO. HALSTED ST. CHICAGO, ILL.

GERIAUSIA VELYKOMS DOVANA, TAI T.M.DR.-JOS IŠLEISTOS KNYGOS. Skaitykite ir Švieskitės! KEISTUTIS. Tragedija V aktuose. Vertė Vincas Kudirkas. Pustl. 101. Kainas 30 VANDUO ANT ŽEMES, PO ŽEME IR VIRSUJE ŽEMES. Parasė Rubakinas. Pustl. 52. Kaina 10 BAUDIAVA LIETUVOJE. Pustl. 76. Kaina 60 PRANO VAICAIGIO EILES. 165 pustl. Kaina 25 CHEMIJA. Su daugybė paveikslių. 116 pustl. Kaina 10 ŽEMES ISTORIJA. Su paveiksliais. 54 pustl. Kaina 10 KAIMIEGIŲ KOVOS SU PONAIS. Paveiksliai iš istorijos. 60 pustl. Kaina 10 SOCIALIZMAS IR DARBININKŲ KLAUSIMAS. 39 pustl. Kaina 10 ZIVILĖ, DUKTE KARJOTO. Tragedija V aktuose. 118 pustl. Kaina 25 REVOLIUCIJA, JOS PRASMĖ, PRIEŽASTYS IR PAMATAS. 44 pustl. VINCOS KUDIRKOS RAŠTAI, šešiuose dideliuose tomuose, su daugybė piešinių ir paveikslių. Visi VI tomai 100.00 PASKAITOS IŠ BIOLOGIJOS IR BAKTERIOLOGIJOS. Su paveiksliais. 172 pustl. Kaina 35 Ta pati, gražiuose apdaruose, kainuoja 75 JONO JONYLOS RAŠTAI, trijuose tomuose. Drobės gražiuose apdaruose. Kaina 1.50 A. STRAZDO RAŠTAI, su autoriaus biografija ir paveiksliu. 77 pustl. Kaina 25 Ta pati, audimo gražiuose apdaruose 50 ŠIRDIS. Vertimas iš italų kalbos, su daugybė paveikslių. 362 pustl. Ta pati, gražiuose auksuotuose apdaruose, kainuoja 1.00 DVASIOS GYVENIMO MEKANIKA, su paveiksliais. 148 pustl. Kaina 35 Ta pati, drobės apdaruose 60 TEKNIKOS STEBUKLAI, su daugybė paveikslių, dvejose dalyse. 142 pustl. Gražiuose audimo apdaruose. Kaina 50 DESIMTIES METŲ TAUTINĖ KULTURA LIETUVOJE. Parasė M. Šalčius. Kaina 25 Ta pati, gražiuose apdaruose 50 KULTūros ISTORIJA, trijuose knygose, su daugybė paveikslių. 506 pustl. Kaina 3.00 Ta pati, apdaruose 4.00 LIETUVOS ISTORIJA. Pasiskaitymui ir mokykloms. 97 pustl. Ta pati, gražiuose apdaruose 75 LENKŲ SAMOKSLAS LIETUVOJE, su dokumentais ir paveiksliais. 95 pustl. Kaina 60 KITAS KARAS. Atsišaukimas į žmonių protą, su paveiksliais ir brėžiniais. 142 pustl. 75 PSICHOLOGIJOS VADOVELIS, mokykloms ir savamokslams su piešimais. 188 pustl. Kaina 1.00 Knygas užsisakant reikia ir pinigų siųst. Šios knygos turi rasti pas klebė vieną lietuvi, namuose. Taipgi pasiskaitykite ir Lietuva savo gimimėms, pažįstamėms. REIKALAUDAMŲ RASYKITE ŠIUO ADRESU: J. SEKYS, 101 Oak Street, Lawrence, Mass.

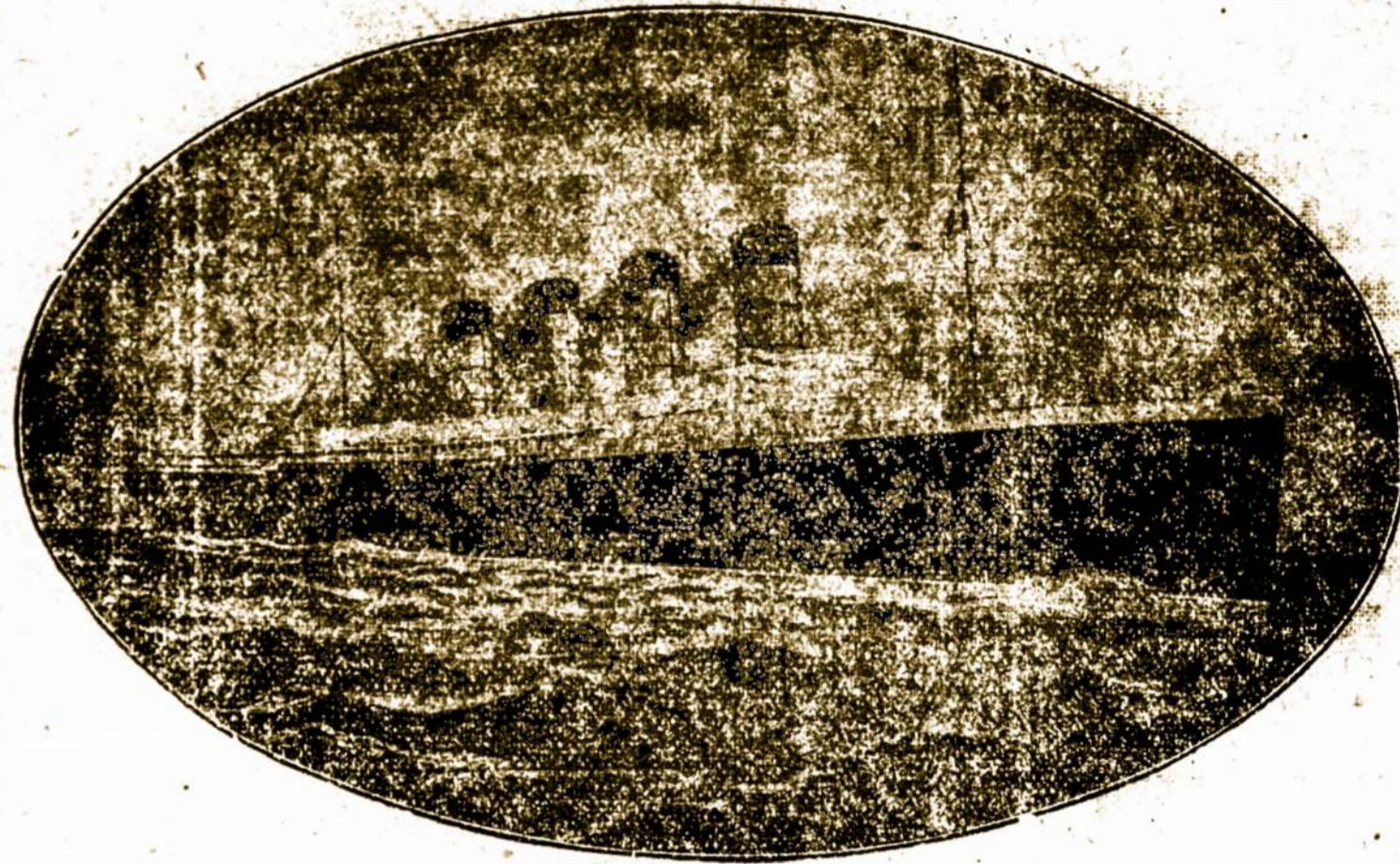
Pirkite Laivakortes ir siųskite pinigus per mūsų Agentūrą.

Geriausias Tarpininkas!

Norinti siųst laivakortę arba važiuoti į Lietuvą visada kreipkitės į mūsų agentūrą. Vazinėdamasis Lietuvoje sutaisiau geriausias sanlygas patarnauti mūsų keliauninkams. Mūsų keleiviai nežiurint iš kur važiuos ar iš Lietuvos į Ameriką, ar iš Amerikos į Lietuvą, visada yra prižiūrėti ir painformuoti kuogeriausiai taip, kad savo keliones kogeriausiai atlieka.

Didžiausias Burys Važiuos Aplankyt Lietuvą Pavasaryje.

Jau turime didelį burelį Lietuvių, kurie keliaus ateinantį pavasarį aplankyt Tėvynę Lietuvą. Jeigu kas rengiatėsi ar manote leist savo šeimyną, susižinokite su mumis iš anksto, kad galėtume parupint visus patogumus iš anksto.

M. Paltanaivčia

15 Millbury Street

Susirašykite su mumis pirma laiko. Mes sutaisysime jums labai gražią vakaciją ir busite palydėti visą kelionę. Kai išgalite, leiskite savo paaugusius vaikus pamatyti Lietuvos; neapsakomai naudinga jauniems žmonėms pažiūrēt savo tėvų žemę.

Siųskite Pinigus Per Mūsų AGENTURĄ!!

Jeigu norite, kad greitai ir gerai nueitų pinigai, tai siųskite per mūsų agentūrą, mūsų atstovybė Lietuvoje veikia greitai — išmokėjimu pinigų. Litaais ir doleriais siunčiame.

Mes darome visokius dokumentus pavedimų, įgaliojimų ir pardavimų. Su visais tais reikalais kreipkitės pas mus. Visada busite užganėdinti.

Worcester, Mass.

VAIKO sveikata labiausia priklauso nuo maisto kurį jam duodi. Lai nei viena motina nehando eksperimentuoti.

Žindyk savo kūdikį, bet jei del kokiu nors priežasčių jūsu pienas išsenka, nerizikuok maistais apie kuriuos nesi tikra.

Borden's Eagle Pienas buvo priimtas kūdikių maistas per virš 60 metų. Jis yra gamtiškas maistas, kuomet motinos pienas neprieinamas, Gydytojai rekomenduoja jį motinoms sunkiausiuose atvejuose.

Jeį nežinai kaip vartoti Eagle Pieną, prisiusk mums šią paskelbtą ir mes pasiūsiame jums penėjimui instrukcijas. Kūdikiu knyga ir kitokias brangias informacijas dykai.

THE BORDEN COMPANY
Borden Bldg. New York

No. 1.

STRAIPSNIS 70.

Užkietėjimas. Iš visu mažiuku kūdikystės negalavimų mažai yra tiek daedantių ir laikais taip sunkiai įpataisomų kai vidurių užkietėjimas. Išrodyt visas priežastis ir paaiškinimus to negalavimo užimtu perdaug vietos. Lai užtenka pasakymo, kad veik visuose atvejuose tiesioginė priežastis gali but bude, kurio kūdikio maistas yra paruosamas. Tikamas nustatymas maisto, kad jis sutiktų su kūdikio norais ir reikalavimais, dažniausiai užkietėjimą pašalina. Gyduoli labai negudru yra naudoti, jei daktaras nepataria.

Kad atitaisius, šitokius dalykus, mes rekomenduojame, kad iki penktam mėnesiui vartot oatmeal vandenį prirengiant maistą. Po penktam mėnesiui pridėk oatmeal košelę prie pieno ir vaisyj sunkos, ypatingai apelsinų sunkos. Laike antrų metų kepta obuolinė arba perkošta sūnia slyvų gali but duodama.

Svarbiausia už viską, vienok, yra anksti pramokint kūdikį prie reguliarių judėjimų viduriu. Geriausias laikas tai tuoj po pusryčių, ir kūdikiu augant reikia neleist nė jokiam žaidimui ar darbiui trukdyt šitam dalykui. Jauniausj kūdikį galima priprint prie skylutes ir pasodinant tam tikromis valandomis kas dieną, galima tą paproti jam įkalt, kas yra svarbu sveikatai.

Liuosutojai nereikia dažnai vartoti. Jie nusilpina vidurių muskulus ir išplečia pilvą. Ideališkas gydymas susideda iš pralavinimo vidurių reguliariškai be pagelbos atlikt savo funkcijas.

Tavo kūdikio pirmieji metai yra svarbiausi. Jo pradžia gyvenimui priklauso nuo maisto, kurį gauna per šituos alykias mėnesius. Maistas, kad išaugintų stiprius kaulus ir vikrias kojas, turi but sveikas, maistingas ir tuo pačiu sykiu lengvai suvirškomas. Jei negali žindyti savo kūdikio, pirmoji jūsu mintis turėtų but Borden's Eagle Pienas. Per daugiau kaip 60 metų motinos ant jo atsidedo. Gydytojai stipriai rekomenduoja Eagle Brand delto, kad jis saugus, šviežus, lengvai padaromas ir lengvai suvirškomas.

Perskaityk atydziai šituos straipsnius kiekvieną savaitę ir pasidėk atociail.

ŽODYNĖLIS

GREIČIAUSIA IŠMOKSI ANGLISKĄ KALBĄ.
Turėdamas kšieninį žodynėlį, sutalys pagai geriausj kalbamokslinį būdą, be kitu pagelbos išmoksi kalbėti, skaityti ir rašyti. Kalba tik 60c. Galima gauti pas M. PALTANAVIČIA 15 Millbury St., Worcester, Mass.

Kuomet skauda jums galvą arba negalite matyti skaityt ar dirbt, atkite pas mus ir mes pritaikysime jums akinius, kurie jums pagelbės.

Pope Optical Co.,
397 Main St. Worcester, Mass.
(Viršui Moulton's krautuvas).

"Skrom" P. Lipnevičiaus išrastą gyduolę dar esant jam Lietuvoje NEPASIDUOKITE REUMATIZMUI!!

Reumatizmas dabar labiausiai žmogui įkirsja, kada oras nuolat mainosi. Bet nepasiduokit! Gyduolė "Skrom" yra pagydę daugelį žmonių, kuriems pinigų ir laiko sutaupino. Šimtai žmonių pasigėbėjo vartodami "Skrom". Jų pavardes ir adresu mes jums prisiūsiame del persitikrinimo. Jeigu jus sergėt reumatizma, nepasiduokite. Raikykite pas mus, mes prisiūsiame šių stebuklingų gyduolių. Nelaik ir nekentėk be reikalo Bonkute "Skrom" 1 dol., su prisiuntimu \$1.25.

M. Paltanavicia,
15 Millbury st., Worcester, Mass.

AKYVI PASISKAITYMAI

Harvardo universitetas.

Bostone apsilankant niekas taip žmogaus akyse nesivaizdina kaip kad Harvardo aikštė (Harvard Square). Kur tik nevažiuosi, ar požeminiais, ar pakeltaisiais, arba ir paviršio karais, visur matysi "Harvard Square" užrašą. Ką tas viskas reiškia? Pirma, tas reiškia, kad Harvardo aikštė yra Bostono elektro požeminių karų paskutinė stotis, šiaurvakarių kertėje. Antra, ta aikštė yra garsi nuo garsaus Harvardo universiteto. Harvardo aikštė geografiškai stovi Cambridge, Mass. 3-4 mylios nuo Bostono. Massachusetts Ave. gatve einant tiesiog iš šiaurės į pietus (ta gatve įvažiuoja Bostonan Worcesteriečiai, Springfieldiečiai, New Yorkiečiai ir kiti visi automobiliais važiuojanti) ties Harvardo aikšte ta gatvė padaro mažą alkunę, truputį pasisuka į rytus. Toje alkunėje ir yra Harvardo aikštė. Nuo pačios aikštės, Bostono šiaurine arba North Station stotis, Cambridge gatvė 4-5 mylios, o Massachusetts ave. gatvė Bostono vakarinis galas tik už 3 mylių.

Kaip Harvardo aikštė atrodo? Pačioje aikštėje stovi augštas vėliaustulpis. Pati aikštė iš pietų, vakarų ir rytų aprauryta raudonomis plytomis. Mat į šiaurę, išlenda iš po žemės elektro karų kelias. Pietinėje aikštės pusėje stovi bronzos stovykla, Amerikos veikėjo Sumnerio. Iš Massachusetts Ave. gatvės prasideda gatvė vadinama Cambridge street, tiesiog į rytus. Iš Cambridge gatvės už 50 sieksnių, prasideda gatvė Broadway ir eina tiesiai taip kaip Massachusetts ave. už 100 sieksnių skersai Broadway eina Quincy gatvė. Taigi tas trikampis, Broadway, Quincy ir Massachusetts Avenue ir yra Harvar-

do universiteto kiemas.

Tasai kiemas yra aptvertas geležine tvora. Ties universitetu antroj pusėj Massachusetts Ave. yra trikampis parkas arba sodas, vadinamas Cambridge Common. Šale parko, pietų pusėje stovi Senieji Miesto Kapai ir šonė kapų yra sena Kristaus bažnytelė. Ta bažnytelė kada tai Amerikos nepriklausomybės kovos pirmadieniuose Jurgis Washingtonas ir gen. Prescottas su savo kareivių pulkais, išeidami į mušį po Lexingtonu, turėjo pamaldas. Šale Kristaus bažnytelės už 50 sieksnių, parko pietų pusėje prie Garden gatvės stovi Washingtono liepa. Praeitą vasarą tą liepą audra išvertė. Šiuosmet 22 d. Vasario Washingtono gimimo dienoje tapo kita liepa jos vietoj pasodinta, kuri jau augo nuo 1905 metų Charlestowne, valdiškame parke.

Ta liepa yra vadinama "Washingtono liepa" dėlto, kad čia prie tos liepos Jurgis Washingtonas buvo prisigedintas vadovauti visą nepriklausomybės kolonijū kariumenę. Prie tos liepos stovi akmuo su užrašu:

"Under this tree Washington First took Command of the American Army July 3-d, 1775".

Istoriškai arba ir etniškai žiurint, šiaurės amejiečiams Harvardo aikštė yra Suvienytų Valstijų respublikos nepriklausomybės partis, arba ir šiaurės Amerikos savistovybės taurė, iškur kilo šios respublikos nepriklausomybė. Mat čia šios respublikos kariumenės patys pirmesniei pulkai po vadovyste gen. Prescottto pradėjo šiaurės Amerikos nepriklausomybės gyvenimo

M. Stakėnas. šiuolius. Čia Jurgis Washingtonas priėmė prisiegą vadovauti Amerikos armija. Čia randasi seniausias Amerikos universitetas vadinamas Harvard, įsteigtas 1638 m. Jono Harvard, tiktai po išteigimui Bostono aštuntuose metuose.

Stovint Massachusetts Ave. gatvėje, ties Sumnerio stovykla, ir žiurint į šiaurę, po dešinei stovi Harvardo universiteto kiemas, o po kairėi stovi trikampis parkas Cambridge Common, šale jo, pietų pusėje Kristaus bažnytelė ir Washingtono liepa. Į šią vietą Washingtonas pribuvo 2 d. Liepos, 1775 m. Jį patiko generolas Prescottas su savo liuosnorių pulkais ir Harvardo universiteto tuomlaikinis prezidentas dr. Longdon ir kiti universiteto profesoriai ir studentai. Iš studentų 90 procentas buvo jau liuosnoriai kareiviai, gen. Prescottto armijoje. Sutikimo iškilmės atsibuvo po atviru dangum, toj vietoje, iš kur prasideda Garden gatvė iš Mass. Ave. šiaurės diene toje vietoj stovi Washingtono paminėjimui vartai į parką.

Harvardo universitetas kaip "amerikoniško proto" fabrikas.

Harvardo universitetas yra 285 metų senumo. Tai seniausias šiaurinės Amerikos universitetas, kuriame kasmetą lankosi apie 3-4 tūkantai studentų. Harvardo universitetas kaip seniau taip ir dabar yra "amerikoniško proto fabrikas". Čia mokina gabieji profesoriai. Čia gyvena talentuoti švietėjai ir mokslininkai. Čia didžiausios, moderniškausias technologijos laboratorijos. Didžiūma Amerikos veikėjų, diplomatų, politikų, švietėjų, pramoninkų, daktarų, inžinierių ir tt. yra persikuoti. Čia randasi svarbiausios Amerikos kontinento mokslo ir kultūros įstaigos. Harvardo muzėjai skaitosi svarbiausiais bene visame sviete. Yra sakoma, kad Harvardo universitetas yra

liberališkausias visoj Amerikoje Harvardo universitete viso profesorių su asistentais ir instruktoriais yra 831. Universiteto dabartiniu veikiančiu prezidentu yra Dr. Abbot L. Lowell. Jisai skaitosi 23 prezidentu. Pirmu prezidentu buvo Henry Dunster tarpe 1640-1654 m. Harvardo emeritos prezidentu yra Dr. Charles Eliot, garsus Amerikos rašytojas ir švietėjas. Jisai yra buvęs Harvardo prezidentu per 40 metų, nuo 1868 m. iki 1908 m. Nuo tų metų dēlei senatvės yra atsiskęs nuo prezidento pareigų, yra dabar tikrai emeritas, kaip ir garbės prezidentas. Dr. Eliot yra gana laisvas žmogus. Amerikos šviesunija jį labai gerbia, galima sakyti, jisai yra Amerikos šviesunos patriarhas. Harvardas yra išauklėjęs kelis prezidentus, kaip John Adams, John Quincy ir T. Rooseveltas, yra Harvardo universiteto auklėtiniai. Kiti garsūs Amerikos veikėjai, Harvardo auklėtiniai yra šie: Cotton Mather, rašytojas, Theodore Parker, liberalizmo filozopas, B. W. Emerson, socialogijos filozopas, H. D. Thoreau, gamtos mokslininkas ir rašytojas, J. B. Lowell, poetas, kritikas ir diplomatas. Dr. O. W. Holmes, rašytojas ir lektorius, Jurgis Bancroft, garsus prakalbininkas ir istorikas, W. H. Prescottas, istorikas, J. L. Motley, istorikas, Francis Porkman, istorikas. Sumneris, prakalbininkas ir valdininkas. Prof. L. Agassiz, mokslininkas. Taigi, nebereikalo ir yra sakoma, kad Harvardo universitetas yra "amerikoniško proto fabrikas".

Harvardo gabesnieji profesoriai.

Nė dykai yra sakoma, kad Harvard turi gabiausius profesorius. Tas tiesa. Neperseniai Cincinatoje, Ohio, 27 Gruodžio ir 1-2 Sausio, 1924 m. įvyko Amerikos Mokslininkų 75-tas seimas. Kiekvienas seimas įžymes-

niems mokslininkams skiria dovanas. Iš 75-to seimo Harvardo gavo dovanas šie profesoriai:

Prof. W. Duane, fizikos profesorius. Prof. F.A. Saunders, fizikos profesorius ir autorius veikal "Some Aspects of Modern Spectroscopy".

Dēlei geologijos mokslo žinojimo, gavo dovaną Prof. W. M. Davis, autorius "The Development of Geography in the United States".

Dēlei medicinos mokslo žinojimo, gavo dovanas bent du profesoriai: Prof. B. P. Strong, tropiškos medicinos direktorius ir Prof. Dr. Peabody, autorius "The Development of Medical Science".

Dēlei anthropologijos žinojimo, gavo dovaną Prof. B. B. Dixon, autorius garsaus veikal "The Racial History of Man".

Kiti svarbesni profesoriai atsizymėję kiekvienoj savo šakos mokslo žinystėje yra šie: Prof. Albertos B. Hart, istorijos ir civikos žinovas, Prof. Thamas Corver, sociologijos žinovas. Prof. A. N. Holcombe ir Prof. W. B. Monroe, politikos mokslų žinovai. Gamtažinystės mokslininkai: Prof. Alfredas M. Tozzer, antropologijos lektorius, Prof. W. Osterhout, botanikos žinovas, Prof. Dr. Barlaur, zoologijos lektorius ir Prof. G. H. Parker, gamtažinystės laboratorijų vedėjas. Filozofijos žinovai: Prof. C. J. Lewis, filozofijos lektorius, Prof. H. S. Longfeld, eksperimentališkas psichologijos žinovas ir Prof. K. Lake enciklikos žinovas ir lektorius. Biologijos žinovu yra Prof. Ed. C. Jeffrey, organiškios gyvybės laboratorijų vedėjas.

Matematikos ir astronomijos žinovais skaitosi: Prof. H. Shapley, direktorius astronomiškos observatorijos, Prof. H. T. Stetron astronomiškų laboratorijų vedėjas ir Prof. G.D. Birkhov, matematikos žinovas.

(Bus daugiau)

Pirmas Lietuviškas Graborius

Patarnauja prie laidojimo Lietuviams, taipgi persamdo automobilius vestuvėms, krikštynoms ir visokioms partijoms. Kreipkitės šiuo adresu: **MOTIEJUS CIVINSKAS, 340 HARDING ST.** Telephone. Park 4156

VIETOS ŽINIOS.

Paskutinės dienos. Balandžio paskutinės dienos jau praėjo ir užstojo Gegužio mėnesis, o su jomis prisitariama ir didelis judėjimas Worcesteryje, nes čia įvyksta dviejų stambiųjų Amerikos lietuvių organizacijų suvažiavimai. Pirmoje vietoje stovi suvažiavimas Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros, kuris tęsis per tris dienas. Ketverge, 8 dienų, pėtnyčioj, Geg. 9 ir subatoj, Gegužio 10 d. Posėdžiai atsi- buš Lietuvos salėje, po No. 29 prie Endicott gatvės. Suvažiavimo dienų vakarais bus platūs programai. Ket- vergo vakare Lietuvos salės apatinuose kambariuose at- sibus delegatų priėmimui vakariene su muzikališku program. Dainas ir muzi- ką išpildys Aušrelės horo ve- dėjas ponas Dirvelis su sa- vo dainininkais ir muzikan- tais. Vakariene įžanga vie- nas doliaris ypatai. Bilietai jau parduodami suvažiavi- mo komisijos narių. Pėtn- nyčios vakare, didėje Lietu- vių salėje įvyks prakalbos, kuriose kalbės ponas Liutas, Studentas Rastenis, ponas I- vaškevičius ir kiti pirmaei- liai kalbėtojai. Subatpos va- kare, suvažiavimo užbaigi- mui bus ten pat, Lietuvos didėje salėje pasilinksmini- mo balius. Grieš pono Di- rvelio vedama orkestra. Beje, prakalbų vakare dalyvaus ir Aušrelės horas, kuris kalbų tarpuose dainuos parinktas dainas.

Laikraštinių konferen- cija. Apart Sandaros ir Tė- vynės Mylėtojų Draugijos suvažiavimų šiuosmet Wor- cesteriye įvyksta tuom pa- tim laikų ir laikraštinių konferencija, 10 ir 11 dieno- se Gegužio, Aušrelės kamba- ryje, po No. 12½ prie Mill- bury gatvės. Pirmas posėdis įvyks subatos vakare, 10 die- noje Gegužio. Šiame posė- dyje dalyvaus tik vieni re- daktoriai. Antras posėdis atsidarys nedėlioje, 11 die- noj Gegužio, 9 valandą ryto. Šis posėdis bus bendras re- daktorių su laikraščių ben- dradarbiais. Ikišiol konfe- rencijoj dalyvausiant yra užsiregistravę be "Amerikos Lietuvio", "Vienybė" ir "Dirvos" redaktoriai ("Tė- vynės" redakciją kas nors atstovaus ne oficiališkai), kiti dar nedavė atsakymą ir pakvietimus. Konferencija įvyks išimtinai tautiškųjų laikraščių redaktorių, ir jų sandarbininkų.

Muzėjui dovana. Netur- tingas Worcesterio dailos muzėjus gavo dovaną italo Fresco dirbtų paveikslą "Paskutinė vakariene". Pa- veikslas iš išžiuros turi menką vertę, tik tiek, kad yra labai senas, nes padirb- tas jis dar tryliktoje šimt- metyje.

Aušrelė dar duos ką tokio į- domaus. Prie užbaigimo žiemos sezono Aušrelės draugija rengia milžinišką muzikališką vakarą 22 d. Ge- gužio, Lietuvos svetainėje, 29 Endicott st. Visos spēkos bus sūtrauktos kaip didelių taip ir mažų.

Baltimorės ir p. Karpavi- čius, p. Karpavičienė, iš Cle- veland, O., ir kiti atkeliaus kokia diena vėliau. Tokiu budu suvažiavimų ženklai pasirodys su pradžia atei- nančios savaitės.

T.M.D. Suvažiavimas. Pa- sibaigęs Sandaros suvažiavi- mui, toje pat Lietuvos sa- lėje įvyks Tėvynės Mylėtojų Draugijos suvažiavimo pe- sėdžiai. Pirmas posėdis prasidės nedėlios rytą, Gegužio 11 dieną. Tos pačios dienos vakare, Lietuvos didėje sa- lėje įvyks didelis koncertas, kuriame apart Aušrelės ho- ro bus ir iškirtur daininin- kai. Koncerto bilietai jau parduodami suvažiavimo rengimo komisijos, ir tiki- masi, jog koncertas duos ge- ras pasekmes visais atžvil- giais.

25 metų jubilėjus Šv. Jur- gio Pašelpinės Draugystės. Jau viskas surengta. Nors gana sunkaus darbo reikėjo padėt, vienok neveltui dar- bavomėsi, nes surengėme di- delį, malonų koncertą ir prakalbas, kurios įvyks ne- dėlioje, Gegužio 4 d. 7 val. vakare, A. O. H. salėje. Tad- gi Worcesterio lietuvių vi- suomenę kviečiame atsilan- kyti į mūsų parengtą vakarą. Užtikriname visus, jog busi- te užganėdinti mūsų vakaro programu, sulyginus su programu turtingumu, tai taip kaip dykai, nes įžanga tiktai 25 centai. Dainuos Dr. B. Bernočiūtė.

Kviečia Šv. Jurgio Dr-stė.

Kiaulystė. Praėjusiam ketverge, Balandžio 24 die- noj, vakare, Lietuvos salėje turėjo but atvaizdintas vei- kalas "Pagal naujausią ma- dą", kurį surengė Lietuvos Moterių Prog. S. Vakari- atėjus ir publikai salėn susi- rinkus, nepasirodė vienas aktorius, ir tai svarbiausis pačiame lošime. Dėl jo ne- pasirodymo ir nežinant kas atsitiko, parsiejo vakarą lik- viduot ir publikai gražint į- mokėtą įžangą. Tai didelė kiaulystė, kokia labai retai pasitaiko.

Kliubo fėrai. P. Kliubas rengia fėrus naujai rengia- mos salės statymo naudai. Fėrai atsisub kada nors ru- denyje, Rugsėjo mėnesyje. Planų apdirbimui paskirta komisija iš: Antanas Berno- ta, senas veikėjas, Petras Jesinskas ir Ambrasas Bla- žys. Fėrams vieta parinkta Father Mathews salėje, prie Green gatvės. Lai viskas ge- rai pasiseks.

KELIAUK Į LIETUVĄ PASIMATYTI SU SAVAIS IR PAVIEŠET.

Pirmas burys mūsų keleivių iške- liaus 10 dieną Gegužės į Bremą, Dancigą ir Klaipėdą.

Antras burys iškeliaus Birželio 12 d. su kuriais keliaus p-lės J. RAUKTY- TĖ ir VALENTINA PALTANA- VIČAITĖ. Geriausią ir linksmiausią kelionę turėsite su šiuom buriu va- žiuodami.

Kreipkitės pas mus tuojaus, užsisa- kykite vietą ir reikalaukit kas rei- kia prie kelionės.

M. PALTANA VIČIA, 15 Millbury St., Worcester, Mass.

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

DIDŽIAUSIA LIETUVIŲ APDRAUDOS IR PASALPOS ORGANIZACIJA SUVIENYTOSE VALSTIJOSE, KURIOS TURIS ARTI \$500,000.00. Nuo susijungimo iki šiam laikui išmokėta \$248,587.80. Pajamų išmokėta \$247,687.15. SLA. kuopos randasi visuose didesniuose miestuose. Nariai pri- imami nuo 18 iki 50 m. amžiaus. Visi nariai gauna laikraštį "Tėvynė" dovanai ir taigi gauna SLA. išleistas knygas už puse kainos. POMIRTINIAI SKYRIAI—\$150, 300, 600, IR 1000. PAŠALPINIAI SKYRIAI—\$6.00, 9.00 IR 12.00 I SAVAITĖ. Del platesnių informacijų kreipkitės šiuo adresu: Lithuanian Alliance of America, 307 WEST 30-th STREET, NEW YORK, N. Y.

PARSIDUODA

PARSIDUODA katedžius, arti Web- ster Square, bargenas, 7 kambarių, viskas nauja, šiluma, cemento skle- pas, gera vieta, žemės daržams, puiki vieta vaikams. Pasiteiraukit tuoj apie ją. MICHAEL P. DOLAN, 29 Pearl St., Room 314. Real Estate bargenai visose miesto dalyse. Ateikit pas mus.

"KARYS" KAM rupi nuotais sekt mus Tėvy- nės gynimo reikalus, tas tegu už- sisako 1924 metams karių lavinimo laikraštį "KARIJ". "KARYS" rašo įvairiais Lietuvos ka- riuomenės reikalais ir duoda daug žinių iš visos Lietuvos ir iš užsie- nio. "KARYS" spaudina bendrai lavinan- čių raštų, kurie svarbu skaityti vi- siems švietiesiems žmonėms. "KARIJ" esti daug pranašesnis iš ka- riuomenės švietimo Komisijų dar- bu. "KARIJ" randasi paveikslu, reginiu, apysakų, eiliu, juokų ir tt. "KARYS" rūpinasi jaunomenės ku- no lavinimu, paduoda daug sporto žinių iš Lietuvos ir užsienio ir to- del jis būtina reikalingas kiekvie- nam sportininkui. Sporto skyrių "Karij" veda sportininkai—speci- alistai. "KARYS" savo skaitytojams atsako į klausimus. "KARYS" savo metiniais pnume- ratoriams duoda dovanai prieda- gražų, spalvotą sieninį KARIJ KALENDORIŲ 1924 metams. Ka- lendorius dailiniko Jomanto dar- bo, papuoštas D.L.K. Vytauto por- tretu, kitais paveikslais ir surašyti jame žymesnieji lietuvių ginklo nugalėjimai nuo pat senovės ligi šių dienų. "KARIJ" bendradarbiauja daug įvai- rių rašytojų, mokslininkų, poetų, sportininkų ir tt. "KARIJ" redaguoja majoras P. RUSECKAS. "KARIO" kaina Amerikoje metams 2 d. 50c. pusei meto 1 d. 50 centų. Adresas: KAUNAS, Nepriklausomybės Aikštė, "Kario" Redakcija, LIETUVA.

VIKTOR KIBILDIS, 577 Millbury St., Worcester, Mass. Užlaiko puikiausią VALGOMŲ DAIK- TŲ KRAUTUVĘ—visokios mėsos ir šiaip visokių valgomų daiktų. Turi puikų automobilį, norinti automobi- liaus del Krikštynų, Vestuvių ar Lai- dotuvių, visada gausit gerą patarna- vimą. (18—21)

Štai Jusų Farma! PARSIDUODA 15 akrų žemės, stuba, banė, gyvuliai, viskas parsiuduoda pi- gi. Kaina \$2600, su įnešimu susi- taikysime. Vienas fėras nuo Wor- cesterio. PETRAS MATULIS, Mill Rd., BOX 34, Boylston, Mass. (17—18)

Tel. Park 2470 BEN. MENDELSONN, Advokatas ir registruotas notaras Lietu- vis atstovybė. Atlieku visus legališkus darbus kaip Ameri- koj, taip Europoj. 390 Main St., Room 391—392, Worcester, Mass.

TIRES—TUBES! Jus galite nusipirkt arba su- taisty savo tajerius, vienatinė- je Rusiškai-Lietuviškoje san- krovoje. Akron Tire Service Vulcanizing Co. 251 Shrewsbury Street, Worcester, Mass. Nikolai Sulima—savininkas.

EKSTRA !! Turiu pranešt, kad atidariau naują čėverykų krautuvę. Turiu naujausios, geriausios ir gražiausios mados, visokios rūšies čėverykus, kaip vyriš- kų, moteriškų, mergaičių ir vaikų. Tik ateikit patįs persitikrint, busit už- ganėdinti. Jums plačiai žinomas— VINCAS ČESNA, senas ledinis, 90 Millbury Street, Su pagarba, V. Česna.

PARSIDUODA. FARMA 170 akrų žemės, miškas, vai- singų medžių sodas, geros ganyklos, supiaunama po 60 tonų šieno, namas 9 rėmų, banė ir kiti budinkai gana geri, viena maža nuo State rd. 2½- mailos nuo geležinkelio stoties. Kai- na \$3,700. FARMOS 3, 4, 5 akrų žemės lotus, šalia Greenwood st. su dideliu mi- ku. Kaina žema ir ant lengvų iš- mokėjimų. FARMA 160 akrų žemės, 35 a. dirba- mos, miškas del lentų ir malkų, 9 karvės, 4 telyčios, arklys, 30 vištų ir visokių puikių įrankių del dirbimo žemės, fordas auto. Priežastis: iš- mirė šeima, liko tik vaikai, visi budinkai puikiamė stovyje. Kaina del greito pardavimo \$6500, imokēt \$3000. NAMAI 2 po 3 šeimynas prie Wash- ington st. geram stovyje, imokēt \$1500. JONAS BUROKAS, Notarijusas ir Agentas, 25 Millbury St., Worcester, Mass.

TAXI TAXI TAXI!!! W. Tragis. 157 Washington st., Worcester, Mass. Tel. Cedar 8891—M. Automobilis išamdo žemiausia kai- na. Septynių pasažierių CADILLAC LIMOUSINE.

Antanas J. Milleris, Lietuvis Advokatas, 406 Slater Bldg., Worcester, Mass.

DR. TESSMER, Dentistas 306 MAIN STREET, Worcester, Mass. (virš Iver Johnson krautuvės) SUTEKIA SAZINISKA PATARNAVIMA LIETUVIAMS! Tel. Park 3310.

APTIIEKA Vienintėlė Lietuvių Vaistinyčia. Visų daktarų Amerikos ir Europos Receptus sutaisome su didžiausia atyda; vaistus ir chemikalus vartojam pirmos ru- šies. Pas mus galima gaut gy- duolių nuo visokių ligų. Norėdami sučėdyt pinigų ir sveikatą, visados kreipkitės į mūsų aptieką; kuriems nėra galima per tolumą ateit, tai ra- šykite, o mes prisijusime reika- lingus vaistus per ekspresą. A. BUDREVIČIUS PROVIZORIUS, 122 Millbury St., Worcester, Mass.

Suite 71. Tel. Park 7636. Dr. Ruth F. Bernot Lietuvių Dentistė. Central Exchange Bldg. 311 Main Street, Worcester, Mass.

J. L. Pašakarni- Lietuvis optometristas ir akinų pritaikintojas. 447 BROADWAY, So. Boston, Mass.

NEW YORK HAMBURG United American Lines (HARRIMAN LINE) Joint Service with HAMBURG AMERICAN LINE Trumpiausis Kelias į Visas Dalis LIETUVOS! Išplaukimai kas savaitę mu- sų laivuose de luxe: Resolute, Reliance, Albert Ballin, Deutschland su I, II, ir III klasios pasa- žieriais ir laivai: "Mount Clay," Cleveland Hansa, Thuringia ir Westphalia, su II ir III klasia. Mandagus, geras patarnavimas, puikus valgis, geros aplinkybės. United American Lines, Julius Rottenberg, Inc., 260 Hanover st. Boston, Mass. arba kiti igalioti agentai.

CUNARD. Iš BOSTONO Į LIETUVĄ per Liverpool, ant naujų, didelių, puikių alieju varomų laivų: CAMERONIA — Gegužės 11-tą SCYTHIA — Gegužės 25-tą SAMARIA — Birželio 10-tą Taigi iš New Yorko, ypatingai prižiūrėta kelionė į Lietuvą ir visas Baltijos valstijas kas seređą ant trijų marių milžinų, su persėdimu Southamptono. MAURETANIA, AQUATANIA, BERENGARIA. Taigi reguliariai išplaukimai tie- siog į Hamburgą ant naujų aliejaus laivų. (I Pilava — 3-ia klasa: \$106.60 (I Hamburgą — \$108.60) Kars takų \$6.00. Del informacijų kreipkitės prie vietinio agento arba i

CUNARD LINE, 126 State St., Boston, Mass.

TIK PATRINKIT JUOMI Kuo met jus kankina skaudus atakas reumatikų skausmų, ar užpuola neu- ralgija, stambulegė, glaudami squa- riai ir muskuliai—koks nepasomas palengvinimas patiriaiti tvirtai patri- nau su PAIN EXPELLER Pat. Biure. Reg. S. V. (I) Pat. Biure. ir tuojaus pajaučiama maloniati de- ginti šiuos besidėdinti po skau- damą vieta, kuri suteikia malonų sa- gumą! Visiškai nėra reikalo kankintis turint po ranka tokį tikrą jogalio. Pain-Expelleris tikrai pagelbės ir jums, kaip jsiat pagelbėjo neska- tiamen tuksantiam žmonių per daugelį metų. Visuomet laikykite jo. bonką parankioje vietoje. 35c. ir 70c. už bonką aptiekose. F. AD. RICHTER & CO. 104-114 So. 4th St., Brooklyn, N. Y.

"11" CIGARETAI Jie yra GERI! 10c Pirk šiuos Cigaretus ir taupyk pinigus!

KILA IŠGYDOMA Su Stuardo Plapao Paduškai- tē. Jus galite mest šalin visus diržus, kadangi Plapao padu- kaitē yra vien tam padaryta, kad jus išgydyt nuo kijos. Ji yra taip padaryta, kad kartą pridēta nenusenka ir tuo budu geresnē negu diržas. Jokių diržų ar sprendžinų neturi. Minkšta, lengva nešiojimui. Pi- gi. Jokio nesmagumo darbe neturēsi. Gauta aukso meda- lius. Mēs prisijusime, ką sako- me, atsiųsim jums išmėginimui visai DYKAL. Plapao Laboratories, 3059 Stuart Bldg. St. Louis, Mo.

I LIETUVA WHITE STAR LINE N.Y.—Cherbourg — Southampton. Išplaukimai kas subata. Milžiniai laivai Majestic, Olympic, Homeric. Greiti perkėlimai į Baltijos uostus.

AMERICAN LINE WHITE STAR LINE Plymouth — Southampton — Cherbourg Hamburg. Reguliariški išplaukimai. Puikus, didelis, greiti laivai. Greiti perkė- limai į Baltijos uostus. RED STAR LINE N. Y.—Plymouth — Cherbourg— Antwerp. Zeeland & Gothland (3-čia klasa) N. Y.—Plymouth—Cherbourg—Belgenland & Lapland. Visos ūdarytos, privatiškos kaju- tos. Geras valgis ir visi patarna- vimai. Kreipkitės prie vietinių a- gentų, ar i Passenger Department, 84 State St., Boston, Mass.

HOLLAND AMERICA LINE Trumpas ir tiesus kelias, per Rotterdam, į ir iš visų dalių LIETUVOS Savaitiniai išplaukimai. Nepriygi- nami parankumai. Mes suteikiam pagelbą gavime reikalingų dokumentų (affidavitų). Musų atstovai prižiūri viską smulk- mi iš pat vietos ir vieta. Pareika- lavus prisūdinam kainų ir išplau- kimų surašą. Del užsakymų ir informacijų, rašykite vietiniam agentui, arba i Holland-American Line, 89 State St., Boston, Mass.

"Am. Lietuvio" Knygyne. galite gaut Visokių laiškams popierų

Naujas Lietuvis Graborius JUOZAS J. DIRSA Geriausiai patarnauja už pi- giausią prekę. Jei mirtis pa- tikty jus drauga arba gimine, kreipkitės prie manęs. Nuo rugpiūo 1, J. DIRSA perkraustė ofisą į naują vietą, po numeriu:— 13 Ellsworth Street, Tel. Cedar 4953.

PERLINĖS Queen Koncertinos YRA GERIAUSIOS. Paderytos iš 76 ir 102 raktų oktava ir trigubos. Visos pirmos klesos plieniniai "reeds." Dailus užbaigimas ir gražiai išmargintos. Neapsigaukit, žiūrėkit, kad ant koncertinos būtų pažymėta "PEARL QUEEN." Taipgi parduodame lengvais mėne- siniais išmėkėjimais. Katalogus siunčiame dykai. Georgi & Vitak Music Co., 4639 So. Ashland Avenue, CHICAGO, ILL.

Ar Kenčiat Nuo Vidurių Nesma- gumo ir Nevirš- kinimo? Žmonės tankiai mano, kad jie turi širdies ligą arba appen- dicitis, iš priežasties skausmo, kuris ištikro paeina nuo geso viduriuose. Eikite pas savo ap- teikiorį ir nusipirkite Pepsinic Seltzer, jei norit pasveikt. Pepsinic SELTZER yra vienintėlė gyduolė, kuri pa- lengvina nerviskumą, vidurių nesmagumus ir numalšina vė- nimą laike neštumo. Neturi jo- kių vaistų kenksmingų širdžiai. Galite gaut bile aptiekoje. Pepsinic Seltzer Company.